

MAGYARI

* 3 lei

Taxa postă
aprobării

conform
57.012/1934.

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1—2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 5 (1447) szám *
Péntek, 1937 január 8

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Vizkereszt-ünnep a fővárosban

A király, a kormány tagjai s a polgári és katonai hatóságok részvétele a hagyományos szertartáson. Katonai dísz-szemle az istentisztelet után

Bucuresti. Saját tud. A király szerdán reggel fél 10 órakor érkezett a fővárosba, hogy résztvegyen a Vizkereszt-ünnep hagyományos szertartásán. Az ünnepi szertartás ezernyi néptömeg jelenlétében zajlott le Bucurestiben, tizenegy órai kezdettel. A királyi díszmenet ágyudörgések közepette érkezett meg a Dambovitá közeli Zlatari templomhoz, ahol az ünnepélyes istentiszteletet tartották, a kormány, a katonai és polgári hatóságok, meg az udvar képviselőinek jelenlétében. Istentisztelet után az uralkodó gyalog ment a Dambovitához, amelynek partjáról a vízbe dobta a keresztet. Négy ember ugrott utána s rövid ver-

seny után egy Gheorghe Lungu nevű fiatal ember halászta ki, hogy aztán visszavigye az uralkodónak. A király a szertartás után díszmenetet tartott a kivonult csapatok felett.

A MINISZTERELNÖK HOSSZABB KIHALLGATÁSON VOLT AZ URALKODÓNÁL.

Bucuresti. Saját tud. Az uralkodó szerdán délután fél három órakor hosszabb kihallgatáson fagadta Tatarescu miniszterelnököt. A kihallgatás délután négy óráig tartott. A miniszterelnök ismertette az uralkodó előtt a legutóbbi kül- és belpolitikai eseményeket.

A bucurestii japán követett visszahívták németellenes nyilatkozata miatt

Bucuresti. Saját tud. Fujita bucurestii japán követ Tokióba utazott. A követség ügyeit Josuki ügyvivő fogja tovább vezetni. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Fujitát visszahívták s hogy februárban érkezik Bucurestibe az új japán követ, akinek akredi-

tálását már kérték is. Nem lehetetlen, hogy a visszahívás kapcsolatban van azzal a németellenes nyilatkozattal, amelyet Fujita két nappal a német-japán egyezmény nyilvánosságra hozatala előtt a bucurestii sajtó számára tett.

Az angol kormány diplomáciai képviselői egyidejű előterjesztést tettek a berlini és római kormányoknál

Nagy meglepedés Rómában a bolgár-jugoszláv egyezség fölött

Londonból jelentik: A római és berlini angol nagykövet, hivatalos közlés szerint, a szerdai nap folyamán megjelent az olasz és német kormányoknál és egyidejűleg szóbeli közléseket terjesztett a két kormány elé. Hogy a diplomáciai lépés mire vonatkozott, azt a

jelentés nem közli.

Rómából jelentik: A jugoszláv-bolgár barátsági szerződés nagy meglepedést keltett az olasz körökben. Rómában hangoztatják, hogy Jugoszlávia és Bulgária közeledése fontos eleme a békének és az együttműködésnek.

Stalin nem engedi Barcelonába a kommunista nemzetközi központi irodát

Ellenben megerősíti a barcelonai, prágai és caunasi vidéki központokat

Varsóból jelentik: A lengyel lapok azt az értesülést közlik, hogy a Komintern központjának Barcelonába való áthelyezése Stalin ellenzésén meghiúsult. Stalin ugyanis továbbra is biztosítani akarja magának a közvetlen befolyását erre a szervezetre, mely a külföldi kommunista mozgalmakat irányítja. De közben Moszkvában új Komintern központ létesül és a már meglévő központokat megerősítik. Kü-

lönösen kifejlesztik a barcelonai központot, amelyet az északafrikai kommunista propagandával bíznak meg, míg a prágai központ a középeurópai kommunista mozgalmat fogja irányítani. Új központot létesítenek Caunasban azzal a megbízatással, hogy a balti államokban irányítsa az államellenes mozgalmakat.

A premontreiek pöre

Az egyik nagy fővárosi lap néhány nappal ezelőtt azt a hírt hozta, hogy a vallásügyi minisztérium visszavonta azt az évek előtt kiadott elhatározását, mellyel elismerte az oradeai premontrei zárda jogiszemélyiségét. Hogy a hír igaz-e, annak még hivatalos megerősítése nem érkezett. De így szárnyra bocsátva is alkalmas volt arra, hogy a római katolikus közönségben nyugtalanságot keltsen a további fejlemények iránt. Üdvös dolognak látnók, hogy közéleti érdekből is ez a nyugtalanság tovább ne növekedjék, hanem ellenkezőleg: tökéletes lelki megnyugvásnak adjon helyet. Mi is szeretnénk ehhez a lelkiállapothoz hozzájárulni, mikor némely körülményre és fontos szempontra az alábbiakban a figyelmet fölhívni akarjuk.

Lehetséges, hogy a vallásügyi minisztérium az említett visszavonó rendelkezést csakugyan megtette. De amennyiben ez megtörtént, az csakis közigazgatás-technikai intézkedés lehet annak megállapítására, hogy a jogiszemélyiség elismeréséről hozott korábbi elhatározás már fölösleges. Ugyanis a minisztériumnak ezt a korábbi elhatározását követte a román állam és a Vatikán között 1927 május 10-én létrejött s 1929 július 7-én ünnepélyesen ratifikált konkordátum. Ennek az alaptörvényi erejű nemzetközi okmánynak a IX. szakasza szóról-szóra a következőket mondja: „Az állam az ország közjogának megfelelően elismeri a katolikus egyház jogiszemélyiségét, amiként az képviselve van az ő törvényes hierarchiai hatóságai által. Következésképpen a plébániák, az esperességek, a zárdák, a káptalanok, a prépostságok, az apátságok, a püspökségek, az érsekségek, az egyházzójogilag és törvényesen alakult többi szervezetek: jogi személyek; javaik teljes tulajdonjogát pedig — bármily természetűek azok — a királyság alkotmánya értelmében az állam biztosítja a törvényes hierarchiai hatóságai által képviselt katolikus egyház részére.”

Köztudomású, hogy a premontrei renddel szemben olyan irányban is lépések történtek, hogy Oradean levő templomának és más épületeinek tulajdonjogát a telekkönyvből törüljék. Ghibu Onisifor egyetemi tanár beadványára, tehát csak egy magánjellegű kezdeményezésre, indult ez a tulajdonjogi elvitatás. Lehet, hogy a fővárosi lapban jelzett jogiszemélyiségi elvonás is ezt a kezdeményezést akarja erősíteni. De ezzel szemben is a konkordátum idézett szakasza világosan mondja, hogy az állam a zárdáknak nemcsak a jogiszemélyiségét ismeri el, de javaik teljes tulajdonjogát is a katolikus egyház részére biztosítja. „Bármily természetűek” is javaik; tehát akkor is, ha az első tulajdonszerzés föltételhez volt kötve, mint ahogyan ezt a premontreiekkel szemben a telekkönyvi beadvány vitatja.

Igen fontos rendelkezés a konkordátum illető helyén, hogy a zárdák, stb. javainak teljes tulajdonjogát az állam a katolikus egyház részére biztosítja. Ebből következik, hogy a zárdák esetleges megszűnése esetén is, vagy valamely célvagyonuk céljainak elmulása esetén is javaik nem hárulhatnak másra, csak a katolikus egyházra. Nem lehet tehát még az ilyen esetleg megürülő javakat is uratlannak minősíteni s ezen a címen az államra, vagy más világi közületre átiratni. Még ilyen megürülés esetén is a javak teljes tulajdonjogát

a konkordátum a katolikus egyház részére, az ő hívősege javára biztosítja. Jogi szempontból ez a helyzet és követelmény igen világos; miért is az ehhez való ragaszkodás olyan álláspont, amit jogállamban — aminő Románia is — mellőzni nem lehet.

Egyáltalán legfőbb szükségnek mutatkozik, hogy jogtudományi tárgyilagosság és emelkedettség vegye át a szerepet az állam és az egyház közötti kérdéses viszonyok rendezésében. Az a szenvedélyesség, ahogyan e kérdésekben például Ghibu professzor úr tevékenykedik, nem alkalmas a kölcsönös megnyugvások létrehozására. Eltekintve a hangulati feszültségek felidézésétől, a jelzett szenvedélyesség az egyházi élet sok fontos vonatkozásában is bizonytalanságokat okoz; iskolai és nevelési szervezetek munkáját zavarja, erkölcsi és vallási összetartások erejét lazítja. Bizony ez nem igen kívánatos jelenség éppen most, amikor állami legfőbb érdek, hogy az ország minden népe és minden vallása valami magabiztos összhangot találjon a hithűségek ápolásában. Mikor pedig ezt kívánja az államérdek, akkor igazán lehetetlen időszzerűnek találni, hogy az ország egyik legrégebbi keresztény egyháza eddigi jogi alapjain, sőt közjogi biztosítékai között amolyan Ghibu-féle szenvedélyességek támadásainak legyen kitéve.

Rostáljuk ki e szenvedélyességből, hogy mit kívánunk, vagy mit tartanak megengedhetőnek a tárgyilagosságot és emelkedett jogi szempontokat. Van Katolikus Akciónk, az mindjárt meg is alakíthatja a maga jogász bizottságát. Ez pedig mindjárt kézbe veheti annak a hős és kiegyenlítő munkának a megindítását, mely a túlzott vitatásokkal szemben a nyugodt megfontolások medrébe tereli a kérdéseket. A katolikus egyház és annak hívő közönsége részéről megvan e nyugodtság iránt minden készség. De állítjuk, hogy az állam legilletékesebb tényezői sincsenek a katolikus egyházzal szemben a túlzott vitatások és a szenvedélyességek álláspontján.

Különösen arra a nagyszabású munkákra gondolunk, melyet külügyminisztériumunk jogügyi tanácsadó testülete dolgozott ki, mikor 1931 október 30-án 144. szám alatt véleményt adott az ardeali római katolikus Státus jogiszemélyisége és vagyona kérdésében. Ez a „Státus” (most püspöki egyházmegyei tanács), nincs kifejezetten felsorolva a konkordátum jogiszemélyekről szóló IX. szakaszában, de odaérthető e szakaszban abba a kifejezésébe, hogy „az egyházzal és törvényesen alakult többi szervezetek.” Amint emlékezhetünk, 1931-ben is Ghibu professzor volt az, aki a jogiszemélyiség elvitásával akart az állam-

nak katolikus vagyont szerezni, s akkor az akkori Státus ellen akarta ezt a vagyonelevő tevékenységet irányítani. A külügyminisztérium említett jogügyi tanácsadó testülete azonban kifejtette, hogy ez elvétel a konkordátum sérelmét jelentené. Ha a katolikus egyház szervezetei közül valamelyikük kifejezetten nincs is felsorolva, annak jogiszemélyisége mégis megállapítható az állam és egyház közös egyetértésével. Egyoldaluan az állam nem járhat el ebben a tekintetben, hanem a konkordátum 22-ik szakasza szerint a Szentszékekkel való megegyezés útján kell keresnie a megoldást.

Amint tudjuk, az akkori kormány csakugyan a jogi vélemény szerint járt el, s így jött létre a „Státus” jogiszemélyisége és vagyona felől egy új egyezmény. Más néven megkapta a jogiszemélyiséget, s vagyona katolikus egyházi vagyon címen megmaradt a kezelésében.

Amennyiben az itteni premontrei rend jogiszemélyiségét és vagyonát vitába akarják vonni, úgy olyan helyzet alakul, mely sokban hasonlít a „Státus” esetéhez. Tehát az akkor járt út kell ismét követni. Másképpen előáll a külügyminisztérium jogügyi véleménye szerint az az állapot, hogy a konkordátumot megsértik. Ez a sérelem még annál is kiélezettebb lesz, mert hiszen a konkordátum IX. szakasza a „zárdák” szóban kifejezetten felsorolja a premontreik zárdáját jogiszemélyként, s így kifejezetten biztosítja vagyonukra is az állam védelmét. Ilyen körülmények között fontos államérdek is, hogy e rendelkezésen sérelem ne essék. És egyúttal a katolikus egyház egész közönségének az érdeke is, hogy etekintben zavaró körülmények és tulajdonjogi bizonytalanságok elő ne álljanak. Nemcsak a premontrei zárdá ügye ez, hanem az egész katolikus egyházé, mert hiszen az idézett konkordátumszakasz a zárdajavak tekintetében is az egész katolikus egyház részére biztosítja a teljes tulajdonjogot.

Tehát úgy állami, mint egyházi oldalról kell figyelni a premontrei rend poréjára, s meg kell találni mihamarabb a megnyugtató megoldást.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

A mi regényirodalmunk

(8.) Irla: Rass Károly

VII.

Itt vagyunk a végállomáson. És most, hogy kiszálltunk a vonathól, feltesszük a kérdést: érdemes volt-e átharagolni a könyvpiacokon s mi az eredménye a megfigyeléseinknek? Ennek a közel negyven darab regénynek alapján látunk-e valamit a mi írónkban, ami azt mutatja, hogy ezek a mi éghajlatunk szülőttei? Meglátszik-e, hogy ezek itteni szemmel nézik az embert s az élet képletét? Hiszen ahol nincsenek eredeti színek, ott az irodalom csak utánzás. Ma, amikor amúgyis olyan jellegzetes barázdákat húz az élet keze az irodalmi mezőkön, vajjon beleszántott-e a mi írónk lelkébe is s hozott-e fel valami különlegest a réteg alól? Erre a kérdésre igennel felelhetünk. Csak rá kell mutatnunk az úgynevezett transzilván-regényekre s láthatunk nagyítóüveg nélkül is. A mi írónkat nem az ember végső összetétele érdekli, nem azt kutatják, hogy vajjon aljassághoz, gonoszsághoz, kormányozhatatlan ösztörökhöz, abnormitásokhoz vezetnek az utak, mint azt André Gide-ék látják, vagy titokzatos felsőbb erőkhöz, mint Wassermannéknál, a mi írónk más munkatelepeken forgolódnak. Talán az amerikaiakhoz hasonlíthatnánk őket, de nagy áttételekkel. Mindkét félteke tollmunkásai maradnak, az amerikaiak az amerikai embert bontogatják, a mieink az idevaló magyart. De amíg túl a tengeren az amerikai ember lelki krízise a gondok tárgya, nálunk az anyagi

existencia. Az újvilág polgárát ma már nem elégti ki az örült hajszja a business után. Ez üressé, lapossá, céltalaná tette előtte az életet. Ez hát minden? Ez az élet? Elfogta a vágy az illúziók után, romantika kell neki, amit ő így fejez ki: Európa, vagyis az a más összetételű világ, ami az európai ember háztartását melegíti. Az amerikai író ezt a szakadékokat világítja meg. A mi írónkat az itteni magyar problémák gyöttrik, de sokkal realisabb szántófoldek. Itt elsősorban a megélhetés köti le az elméket: hogyan maradhatunk a víz színén? Ennek a problémának két része van: az egyen elhelyezkedésének kérdése s a faj fennmaradásának problémája. A megélhetés egyéni formája közös vonásokat mutat Falladával, Kesselével s a többiekkel, de nálunk mégis specializálódik: nálunk nem az egyén, hanem a kisebbségi magyar elhelyezkedéséről van szó. Ebben az árnyalatban csak nálunk található, vagy a hozzánk hasonló körülmények közé szorultaknál. A faji probléma is más nálunk, mint a németeknél. Más az, amikor valaki a maga felsőbbrendűségéről akarja meggyőzni a világot és más az, amikor valaki éppen csak az élete rongyait akarja biztosítani. A fajiság gondolata nem bántja az angol írókat és a franciákat sem, társadalmi osztályok kimúlásáért sem fáj a fejük. Talán az egy Bordeauxnak akadt meg egy pillanatra a tekintete a francia főnemesség beolvadásán, egy rövidlelektetű regényében (Les declassés), egyéb semmi. De nálunk napirenden a fajú sorsa. Mi középosztályunkkal, népünkkel és ifjúságunkkal is fajúnk szempontjából foglalkozunk. A felsőbb körök pusztulása, vagy kérdőre vonása is csak a faj fennmaradása okából történik. Örök az aggodalmunk: eltemet-e a

hamueső? merre a menekülés útja? A megélhetésre nézve mindenki írónk azt tanítja: leszállítani az igényeket, eltépni a mult minden cafrangját, ami koloncot köthetne a nyakunkra. Ne emlegessünk idejémtől terméketlen feladatokat, amikor nincs betető falatunk. Diplomával is föl a bakra, ha másképp nem lehet; az egyetlen, amiért ma harcolnunk kell: a kenyér. A kenyér a mi szabadságunk, mondja Nyírő. A faji probléma is eredeti kutatásokra irányítja írónkat, de az életelixir még nem készült el. Kós, Nyírő, Tamási a hegyséket emlegetik. Nyírő éppen fanatikus hittel mondja Wesselényivel II. Józsefnek: „Azok a sziklák már sok világhatalom nyomását viselik. Sok vér megöntözte, sok hit megrontotta. Hierophantok bíbora rothadt el rajtok, Zeusnak hasadt szobor belőlük, táltosok hanyatlottak rá, Mohamed tar koponyája loccsant a semmibe rajtok, csordanépek hullottak a szakadékok közé és nem volt erő, gondolat vagy hit a világon, mely a Kárpáton meg nem szállt volna, de mind leszedült róluk és a föld megmaradt fiai táplálni, virágot és kenyeret nemzeni, sorsokat hordozni, árva népeket dajkálni. Jöhetnek a külső országbeli új világok, ezt a kicsi földet el nem nyelik. Inkább mind elveszünk”. Szép szavak, de reális érték nélkül. Mi nem a sziklákat féltjük, azok tényleg nem vesznek el. Mi önmagunkért remegünk. A hegyeken is hull a hamueső, ott is járnak az inspektorok és a végrehajtók.

Más ösvényt lát az útvesztőben Székely Mózes. Számítanunk kell azzal a körülménnyel, hogy rajtunk kívül más fajok is vannak ezen a területen. Nem mellőzhetjük a velük való kapcsolatokat a jövő útjain, de ők sem élhetnek

Szegény elvtársnők

*

Nem lehet azt mondani, hogy a szovjeteknél nincs jó dolga a nőnek. Ott van mindig az a törvény, amely szerint a sok európai herce-hurca helyett egyszerű levelezőlapon is lehet válni. A hölgy délután férjhez megy valakihez, akivel megismerkedett az utcán, miközben sorbaálltak a gombostű kiosztásnál és reggel küld egy levelet az anyakönyvvezetőnek, hogy részéről a házasság be van fejezve. Persze fontos, hogy a hölgy tudja a férje nevét, mert másképp nem veszik tudomásul a válást.

Most azután nagyvonalú gondoskodás történt a nőkről. A szovjet kézbevette a női divatot. Ezelőtt az elvtársnők bizony egyforma darócából készült kisestélyiben jártak, az övben legfeljebb egy-két kis kézigránát díszítette az egyszerű toalettet. Most Molotov népbiztosné szovjetdivatlapot ad ki és üzembe helyezték a hivatalos pudér- és ruzsagyárt is. Minden elvtársnőnek joga van havonta egy doboz pudérért és egy rud ruzsért — sorbaállni. Még csak a hölgyek cipőtálp-szükséglete nincs teljesen megszerelve, de az is benne van az újabb huszonöt éves tervben. Addig bizony a hölgyek kénytelenek lesznek bakancsot húzni a mélyen kivágtott nagyesztélyihez, de azért nincs semmi baj, mert viszont egységes típusú illatszereket is hoz forgalomba a kölni-vizközpon és amit veszít a hölgy a szekszepilből a bakancsossal, annyit nyer az új szovjetparfömök által. Persze ezek a parfömök nem afféle burzsujüllatokban készülnek, hanem valódi osztályharcos kivitelben. Így pl. van Eau de Gerstly, aztán Odeur de Bombe, Parfum Attaque és Eau de Rohamkés, meg Odeur de Cseka.

Szovjeteknél rájöttek arra, hogy nem elég az, ha a nők brigadérosok meg huszárör-mesterek is lehetnek. Tessék elhinni, hogy egy kis ruzsallal meg puderral az a cseké-hóhérnő is jobb benyomást tesz az elítéltekre, mintha csakugy lomposan áll oda az ember elé, hogy tessék átfáradni a kivégzési terebe.

Szóval egy kis hangulat kell mindenhez és ezt az igazságot ismerte föl a szovjet, amikor napiparancsilag elrendelte, hogy holnap reggel nyolctól kezdve pedig minden elvtársnő csinos legyen, mert ellenkező esetben jön a csinosági politikai megbízott és hivatalból lesz az elvtársnő — kipuderozva.

Zima Tibor halála és temetése

Megilletődve írjuk le annak a gyászhireshetnek a szavait, hogy Aradon, kedden délután egész váratlanul, rövid szenvedés után meghalt Zima Tibor, az ottani iparkamara egykori főtitkára és a „Hírlap” főmunkatársa. Még délelőtt újságja szerkesztőségében dolgozott, kora délután lakásán megebédelt, s ebédutáni pihenőjéből fölkelve szívgörcsökről panaszkodott. Hamar kámforinjekcióval igyekeztek enyhíteni fájdalmait, de pár perc múlva a szívzélhűdés megölte az egyébként erős testalkatú embert.

Zima Tibor 1878. decemberében született Battonya községben régi magyar nemesi családból. Középiskoláit Aradon végezte kitűnő eredménnyel, aztán Budapesten jogászokodott. Aradra visszatérve, az „Aradi Közlöny”-nek lett munkatársa. Cikkeivel nagyon korán feltűnt és népszerű lett, az akkori aradi függetlenségi párt 1909-ben meghívta hivatalos lapja szerkesztőjéül.

A világháboruban tartalékos főhadnagyként, majd kapitányként három év hosszáig harcolt a szerb és az olasz hadszíntereken. A világháború utolsó évében visszatért iparkamarai állásába, hol később főtitkárrá lépett elő. Az államváltozása időszakától élénken részt vett a magyarság kisebbségpolitikai megszervezésében, s az ő alapítása volt az „Aradi Hírlap” is, mely később „Erdélyi Hírlap”, majd legutóbb „Hírlap” címen élt tovább. Közgazdasági és újságírói tevékenységével még jobban fölemelkedett polgártársai megbecsülésében. Arad város közönsége 1922-ben magyarpárti programmal képviselővé is választotta s így részese lett annak a haltagu társaságnak, amely a magyar kisebbség első parlamenti csoportját alkotta Romániában. Négy évi parlamenti működése alatt jeles felszólalásaival, de tapintatos, bölcs közbenjárásaival sok érdemes munkát végzett kerülete és a kisebbségi magyarság érdekében.

Az 1932-ik évben nyugdíjazták iparkamarai főtitkári állásában, s attól kezdve ismét szervesen bekapcsolódott a Hírlap napi szerkesztőségi munkájába. Közirói tevékenysége Aradon túl is már régebb idő óta feltűnt, s cikkeinek igen sokszor volt országos visszhangja. Óriási tudás nyilvánult meg ezekben a cikkeiben, nagy szakavatottság a gazdasági és történelmi vonatkozású fejtegetéseiben. Ragyogó írói készségeivel a legkényesebb témákat is kellő megvilágításba helyezte, s mindig valami olyan öntudatos és önérzetes magaslaton tudott maradni, hogy sápadozó és tétova megalkuvást soha nem lehetett egy sorából se kiolvasni.

Egész Arad társadalmán kívül a romániai kisebbségi magyar társadalom legszelesebb köreiben is nagy együttérzéssel gyászolják ezt a jeles embert. Temetése csütörtökön délután volt a részvét óriási megnyilatkozása között.

meg nélkülünk. Van tehát egy összekényszerítő gondolat: az egymásrautaltság. A közös sors, közös szenvedés erősebb összetartó tényező a faji családfánál. Ennél tovább még nem jutottak fróink a faji probléma megoldásában.

Ezek az eredeti színek a mi fróinknál, ez a hazai patina. És itt elérteztünk egyúttal az igazi transzilvánizmus gondolatához. Mi az a sokat hangoztatott transzilvánizmus? Az, amit Gulácsy hirdet a Fekete völgyekében: itt különböző fajú, kultúrájú, természetű, de egy történelmi múltú népek húzódnak meg a hegyek árnyékában. Az útjuk egy. Valamelyiknek vezetnie kell. Mindegy, hogy melyik. Ez a vezetés azonban nem gyönyörűség, hanem sokszor kálvária és vértanuság. Ide a vértanus erős, önfeláldozó lelke kell s nem az adószedőké. Enélkül nincs élet és nincs történelem. Ez a transzilvánizmus evangéliuma s ezt eddig csak Gulácsy hirdette s részben Székely Mózes.

Ez a mi magyar regényirodalmunk 18 éves útja.

Egy megmozdulásban 18 esztendő nagyon csekély idő, hogy messzemenő következtetésekre vagy éppen jóvendölésekre bocsátkozhatnánk. Nem is lehet. Mert hogy hol omlanak be az alagutak, hol szakítják meg árvek az úttestet, hol nyúlnak be esetleg pusztító emberkezek, ezt ma senki sem tudhatja. De elindultunk s ebben az elindulásban olyan regényíró nemzedék verődött össze, amellyel nem szégyeljük magunkat idegen földeken sem. Bizalommal nézünk a jövő előbe: a vetések zöldék.

(Vége.)

Angol gondok Kis-Azsiában

Palesztinát angol gyarmat-birtokká akarják tenni. Törökország visszaköveteli a mosszuli olajvidéket

Jeruzsálemből jelentik: Az angol királyi bizottságnál igen sok aláírással ellátott kérvényt nyújtottak be. Az aláírók azt indítványozzák, hogy a jelenlegi mandátumos rendszert töröljék el és Palesztinát nyilvánítsák angol koronagyarmatnak. Véleményük szerint ez lenne az egyetlen módja a válság megoldásának.

Londonból jelentik: A Daily Herald jelentése szerint Törökország rövidesen követelni fogja a Mosszuli olajvidék visszaadását. Az olajvidékről Törökország — mint ismeretes — a világháború után a nagyhatalmak nyomására Irak javára mondott le.

Krofta csehszlovák külügyminiszter nyilatkozata a kisantant olasz és német irányú hajlandóságairól

Prága viszonya úgy Budapest, mint Berlin felé. — Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök és Titulescu San-Moritzban

Prágából jelentik: Krofta, csehszlovák külügyminiszter a félhivatalos olasz Stefani-iroda tudósítója előtt érdekes nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy a földközi-tengeri béke biztosítása reményt nyújt arra, hogy Olaszország hajlandó lesz közvetlenül is részt venni a középeurópai kérdések rendezésében, illetve a Kisantant államaival való üdvös gazdasági és politikai együttműködésben. Ezeket a kilátásokat olyan kétségtelennek mutatózó jelek is támogatják, amelyek Prága és Budapest viszonyának javulását mutatják.

Krofta külügyminiszter ezután utalt arra,

hogy Csehszlovákia és Németország között is kedvezően fejlődnek a kapcsolatok és így jobb jövő reményére jogosítanak. Szóba hozta a jugoszláv-bolgár szerződés ügyét is és jelezte, hogy hasonló egyezmény Prága és Szófia között sincs kizárva. Kijelentette végül, hogy Csehszlovákia konzulátust állít fel Addis-Abeában. Ez logikus következménye annak, hogy Csehszlovákia elismeri a jelenlegi tényleges helyzetet.

Bernből jelentik: Stojadinovics, jugoszláv miniszterelnök és Titulescu, volt román külügyminiszter San-Moritzba érkeztek.

Angliában súlyos lett az aggodalom Spanyolország miatt

Londonból jelentik: Attlee őrnagy csütörtökre virradó éjszaka felkereste Eden külügyminisztert és közölte vele, hogy a munkáspártot súlyos aggodalommal töltik el a spanyolországi fejlemények.

Eden kijelentette, hogy Anglia mindent elkövet a spanyol polgárháború elszigetelése és mielőbbi befejezése érdekében.

A Daily Telegraph lehetségesnek tartja, hogy az angol kormány sürgősen összehívja a semlegességi bizottságot és föl hívja figyelmét azokra a veszedelmekre, amelyek a spanyol helyzetet kapcsolatban újabb fenyegetnek.

Rómából jelentik: Félhivatalos közlés szerint az angol-francia diplomáciai lépésre adandó választ az olasz kormány a német kormánnyal együttesen szövegezi meg. A vá-

laszjegyzéket valószínűleg még a csütörtöki nap folyamán átnyújtják a francia és angol kormánynak. A válasz rövid, de mindenre kiterjedő semlegességről vallott felfogáson alapszik.

AMERIKÁBAN A TÖRVÉNYHOZÓ TESTÜLTEK MEGSZAVAZTAK A SPANYOL HADISZALLITÁSOK TILALMÁT.

Washingtonból jelentik: A képviselőház 403 szavazattal 1 ellenében elfogadta a spanyol fegyverszállítást megtiltó és a szenátus által már elfogadott javaslatot. A zárlatot azonban csak pénteken mondják ki, mert a megszavazott törvényjavaslatot előzőleg a köztársaság alelnökének és a képviselőház elnökének is alá kell írnia és csak azután kerül Roosevelt-hez aláírás végett.

Háborús veszély Törökország és Franciaország között

Az Alexandrette-szandzsák visszaadását fegyverrel is ki akarják kényszeríteni a törökök

Párizsból jelentik: Törökország és Franciaország között komoly formában háborús veszély fenyeget.

Kemal Attatürk Eskiseirbe utazott és ott négyórás tanácskozást folytatott a miniszterelnökkel, a vezérkari főnökkel, valamint a külügy- és belügyminiszterrel. A francia sajtó ezzel a tanácskozással kapcsolatban attól tart, hogy Törökország erőszakos cselekményre hárítja el magát az Alexandrette-szandzsák ügyében. Az Excelsior hangoztatja, hogy sem Franciaország, sem Anglia nem tűrne el erőszakos lépést.

Az angol sajtó is leplezetlen aggodalommal állapítja meg, hogy török-francia háború fenyeget Szíria és Törökország határán. Az Exchange Telegraph jól értesült török for-

rásból jelenti, hogy Törökország a Népszövetség haladéktalan döntését fogja kérni és nem fogja tűrni, hogy a kérdést a hágai döntőbíró-ság elé vigyék. Ha a Népszövetség döntése Törökországra nézve nem lesz megfelelő, kilép a Népszövetségből.

Kemal Alexandrettetől 30 mérföldnyire Adanaba indult. A Daily Express szerint elindulása előtt nagy csapatösszevonást rendelt el a török határon és a török hajóhadat Alexandrette felé küldte.

A török félhivatalos lap a következőket írja:

— El vagyunk tökévelve, hogy kivívjuk Alexandrette és Antiochia függetlenségét. Ha háború tör ki, annak Franciaország lesz az oka.

Az 1938. évi Eucharisztikus Világkongresszus

Budapest, január hó.

A XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus előkészítése hatalmas arányokban folyik. Dr. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás már megkezdte azoknak a meghívóknak a szétküldését, amelyekben

nemcsak a magyar püspöki kar, hanem a kormány és a székesfőváros közönsége nevében is meghívja Budapestre a külföldi egyházi és világi kútünöskéket.

Amikor köztudomású lett, hogy XI. Pius pápa Magyarországnak ajánlotta fel az Eucharisztikus Világkongresszus megrendezését, a világ legtávolabbi országaiból is érkeztek nyilatkozatok a kongresszust előkészítő főbizottsághoz és illetékes külföldi egyházi tényezők örömmel állapították meg, hogy

Budapest központi fekvésénél fogva egyik legalkalmasabb helye lesz az Eucharisztikus Világkongresszusnak s ezért soha nem látott tömegek megjelenése várható.

Az előkészítő főbizottság Ferenciek-tere 7. szám alatti irodájában szünet nélkül folynak a megbeszélések, tárgyalások és a külföldi levelezések. A tizenegy szakosztály elnökeiből álló főbizottság verségi Nagy Elek elnöklével ülést tartott, amelyen a szakosztályi elnökök már beszámoltak eddigi tevékenységükről.

A női nagybizottság elnöki tisztségére a hercegprímás gróf Apponyi Albertné kérte fel. Ülésezett dr. Glattfelder Gyula püspök elnöklével a művészeti bizottság is, amely elhatározta: hogy

pályázatot írat ki az Eucharisztikus Világkongresszus plakátjára, a Szent István-év plakátjára, a kongresszusi jelvényre és a kongresszus himnuszának szövegére, majd az elfogadott szöveg megzenésítésére.

Ez a pályázati hirdetés január 1-én jelenik meg és határideje 1937. január 31. lesz.

Nagy vonásokban már kezd a kongresszus programja is kialakulni. Aldozócsütörtökre, 1937. május 23-ra

tervezik az eucharisztikus-év megnyitását. Ettől az időponttól kezdve egy egész éven át missziók, eucharisztikus triduumok, díszgyűlések lesznek egyrészt Magyarországon, másrészt a külföldön.

Az Eucharisztikus Világkongresszus tulajdonképeni ünnepe 1938. május végén a kongresszus pápai legátusának ünnepélyes fogadásával és a Szent István-bazilikába történő bevonulásával kezdődnek. A 34. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus ünnepélyes megnyitása az Ügető-versenypályán lesz. Mindjárt az első nap délutánján

a különböző nemzetek fognak gyűlészni a főváros legnagyobb termeiben,

templomaiban és közterein, míg az estét díszelőadások töltik ki. — A második napon az ünnepi főhelyen a gyermekek közös szentáldozása, a szülők és gyermekek felajánlása Szűz Máriának; délután nemzetközi díszgyűlés az addig biztosan elkészülő fedett Sportcsarnokban, este díszelőadások vannak tervezve. A harmadik napon a főhelyen a nők közös áldozása, délután nemzetközi díszgyűlés a Sportcsarnokban, este

eucharisztikus körmenet a Dunán,

az egész város kivilágítása és tűzijáték a Gellérthegyen.

Negyedik nap reggel 9 órakor monstre közös szentáldozás az ünnepi főhelyen, délután a kongresszus ünnepélyes zárógyűlése, áldás az Oltáriszentséggel, a nemzetek csatlakozása rádió útján, a pápa rádiószózata a Vatikánból, a legátus záróbeszéde, a kongresszus himnusz, este díszelőadások a nap programja.

Ötödik nap délelőtt 9 órakor szentmise a Szent Jobb jelenlétében a parlament előtt, körmenet a Szent Jobb felé, végig az Andrássy-úton a Millenniumi Emlékgig, délután Szent István-díszgyűlés a főhelyen, este díszelőadások a program. Tervezik még

a magyar Szent Koronának 3 napon át közszemlére tételét a budavári koronázó főtemplomban

és tárgyalások folynak képzőművészeti, iparművészeti és történelmi kiállítások rendezéséről is.

Röviden: Largo és nem Caballero

A spanyol személynevek használatáról világszerte meglehetősen nagy a tájékozatlanság. A Pireneusokon innen egészen helytelenül használják a spanyol személyneveket, aminek az az oka, hogy Spanyolországban egészen más a szokás, mint Európa többi részében. Minden spanyolnak hivatalból kettős neve van, amennyiben úgy az apa, mint az anya nevét egyformán kötelesek használni. A két nevet a spanyolok egy y-nal kötik össze, ami magyarul és-t jelent. Eszerint a nevek általános alakja ilyen: Gomez y Gonzales. Az összekötő y-t sokszor elhagyják, ami aztán külföldön nagy zavart okoz, mert az első névről azt hisszük, hogy az a keresztnév, holott a spanyolok éppen apjuk nevét teszik előre, tehát ez felel meg a mi családi nevéinknek. A sokat emlegetett Largo Caballero nevében a Largo nem keresztnév, hanem családi név, tehát ha a valenciai miniszterelnököt röviden csak egy néven akarjuk nevezni, akkor Senor Largo-nak kellene hívunk és sohasem Caballero-nak. Ugyanez az eset Blasco Ibanez-nél is, akinek a családi neve Blasco volt, az Ibanez pedig csak az édesanyja neve. Ha egy spanyol neve nagyon ismerlett válik, akkor gyerekei megtartják a teljes nevet, tehát úgy az apa, mint az anya nevét. Ez volt az eset Miguel Primo de Rivera-nál, Spanyolország elhímt diktátoránál is. Édesapja szintén tábornok volt és a neve annyira átment a köztudatba, hogy fia, a diktátor, szintén ezt a nevet viselte, jóllehet a de Rivera név úgy jutott a családba, hogy a diktátor édesapjának az anyját hívták de Riverának, míg magának a diktátornak az anyja Orbaneja volt. A teljes név eszerint Miguel Primo de Rivera y Orbaneja lett volna, amihez még Estella őrgroffjának a címe járul. A külföldiek számára mindenesetre kissé bonyolult megtanulni ezeket a speciális spanyol szokásokat.

Julianna, holland trónörökös nő esküvője

Hágából jelentik: A holland fővárosban szerdán, Julianna holland trónörökös nő esküvőjének előestéjén nagy izgalom uralkodott. Külföldről és az ország minden részéből igen sok vendég érkezett Hágába.

A belvárosban különleges forgalmi rendszabályokat léptettek életbe, hogy a rendkívüli forgalmat le tudják bonyolítani. Mindenütt az Oráni-ház színeit lehetett látni. A királyi palotától a város házáig, illetve a Szent Jakab templomig, a polgári és az egyházi esküvő színhelyéig vezető útvonal valóságos narancsfaligetté változott. A város háza és a Szent Jakab templom bejárata elé diadal-kapukat emeltek. A Béke-palotánál emelvényeket állítottak fel a meghívott előkelőségek számára.

Hágából jelentik: Julianna trónörökösnek Bernard Lippei herceggel kötött házassága alkalmával Vilma holland királynő amnesztia-rendeletet adott ki. Az elítélteknek teljes egészében vagy részben elengedték büntetéseit.

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér és kancellár táviratilag fejezte ki szerencsekívánatait Vilma királynőnek.

A FÖTISZTELENDŐ PAPSÁG, EGYESÜLTEK ÉS INTÉZETEK FIGYELMÉBE!

Ha Clujon megfordul, ne mulassza el a

Bonaventura
kegytárgyüzletet

Str. G. Neculescu 3. (Barátok temploma mellett)

felkeresni, ahol az „Uj Lapok”-ban hirdetett könyvek (Szent István Társulat, Korda, Mária Kongregáció, stb. kiadványok) megtekinthetők és beszerezhetők.

Ugyanott bármilyen egyházi ruhák, lobogók készítését és javítását is eszközölik.

Egy milliomos remete furcsa élményei az őserdőben

Sjörgsen Bernhard dán milliomos, az egyik legnagyobb dán tejjeldolgozó gyár társtulajdonosa, tizenhat évi távollét után visszatért Dániába.

Sjörgsen Bernhard 1920-ban hagyta el hazáját. Afrika nyugati tengerpartjára hajózott. Nem messze Libériától, a sokat emlegetett afrikai néger országtól, egy lakatlan szigeten ütötte fel sátrát. A szigetről később elköltözött és Bingerville mellett, az afrikai partok mentén elhúzódó őserdőben élt. Erente csak egyszer jelent meg Bingervilleben, hogy dániai vállalata egyik igazgatójának évi jelentését meghallgassa.

Sjörgsen Bernhard ugyanis idegbeteg volt. Az orvosok nem tudták meggyógyítani. Európai otthonában a legkisebb csekélység is szerfölött izgatta. Ha az utcán az emeleti ablakokban virágot öntöző dán asszonyok vizeskannájából egy csepp víz érte, ha a szomszédház ura új felöltőt vett fel, ha egy gépkocsi hangosan tállított, ha valaki a közelében váratlanul elkiáltotta magát, mindez Sjörgsen Bernhardot annyira felizgatta, hogy a dán milliomos néha heteken át is beteg volt. Mikor Sjörgsen látta, hogy az orvosok nem tudnak segíteni rajta és sem a sanatóriumi kezelés, sem egy hosszabb tengeri út nem tudja kedélyállapotát megnyugtatni, egyszerűen búcsút mondott Európának és kijelentette, hogy bevonul az őserdőbe, Afrikának azt a részét keresi fel, ahol nincsenek rendezetlenkedő, színes ruhában járó, vajt csináló emberek. Elgondolását tett követte. Összepakolt és elutazott Afrikába.

Az őserdőben azonban Sjörgsen nem találta meg azt, amit keresett, a nagy csendet, a zavartalan életet.

— Emberi lényel alig találkoztam a tizenhat esztendő alatt, — mondotta Sjörgsen Bernhard visszatérte után. — Azonban az őserdőben még sincs csend és nyugalom. Ellenkezőleg, óriási a zaj és nagy a forgalom. Az állatok jönnek-mennek. Ha fagyonyhóm elé kiültem, a másik pillanatban már valamilyen majom egy fadarabot vágott hozzám, vagy a fejem fölött kókuszdiót tört ketté, úgyhogy a kókuszdióból a tej a nyakamba csurgott. Cífratollú papagájok röppöltek elém, akaratlanul is meg kellett csodálnom tollazatuk tarkaságát. Éjszaka szakadatlanul vonítottak, ordítottak, kiabáltak az állatok. Hajnal tájban oroszánok bömbölése és az elefántok trombitálása zavarta meg alvásomat. Életveszélyben ritkán forogtam, mert a körülöttem élő állatok megszokták és nem bántottak, de — elmondhatom, a tizenhat év alatt szinte egy nyugodt, csendes percem sem volt az őserdő világában.

Sjörgsen Bernhard tehát összepakolta holmiját és visszatért Európába.

— Ha a világ legelhagyatottabb részén sem élhet az ember zavartalan csendben, akkor inkább egy civilizált városban élem le életemet, — jegyezte meg csüggedten a dán milliomos.

Érdekes, hogy Sjörgsen a tizenhat év alatt — eltekintve az utazás költségeitől — mit sem költött. Ugynevezett örökké tartó bőrruhákban él az őserdőben. Éjszakánként kovakövel gyújtott tüzet. Adót, házbért senki sem követelt tőle. Finom homokot használt szappanként és egy furcsa kékszínű faháncson élesítette ki időnként a borotváját. Volt naptára, volt több zsebjárja, a dátumokat pontosan ismerte és — sohasem volt beteg.

Valami javulás volt szerdán a pápa egészségi állapotában

A manillai eucharisztikus világkongresszust minden körülmények között megtartják

Vatikánvárosból jelentik: A pápa egészségi állapotában szerdán kiadott jelentés szerint némi javulás állott be. Cáfolták azt a hírt, hogy újabb három szakorvos konziliomot tartott volna. A Szentatya élénk figyelemmel kíséri a nemzetközi eseményeket. Azt a kívánságát fejezte ki, hogy a betegségeről szóló hivatalos orvosi jelentéseket közzététel előtt átolvassák végezt adják át neki.

A Manillába összehívott nemzetközi eucharisztikus kongresszus megtartását is az utóbbi napokban kérdésessé tette a pápa egészségi állapota. Ebben is döntés történt. A Szentatya olyan megbízást adott ki a világkongresszusra kiküldött pápai követnek, hogy meghatalmazása abban az esetben is érvényes, ha a pápai trón időközben megüresedne. Így tehát a manillai világkongresszust az előírt időben és munkarenddel minden körülmények között megtartják.

Az Eszakamerikai Egyesült-Államok törvényhozó testületei megkezdték új ülészakukat

Roosevelt elnök új meghatalmazásokat kér a semlegességi törvény és a pénzügyi-rendezés terén. — Pittman szenátor előterjesztette javaslatát a Spanyolországba irányuló hadiszállítás eltiltására.

Washingtonból jelentik: Az egyesült Államok kongresszusa kedden összeült. Roosevelt elnök, a szenátus és képviselőház együttes ülésén elmondott megnyitó beszédében kérte, módosítsák a semlegességi törvényt, hogy így rendezhesse nek bizonyos kérdéseket a spanyol háborúval kapcsolatban.

Felkérte a kongresszust, hogy haladéktalanul vizsgálja meg, milyen intézkedéseket tegyenek a valutáris kérdésben reá ruházott meghatalmazások meghosszabbítására, mert azok a jövő héten lejárnak.

Foglalkozott az elnök röviden a nemzetközi helyzettel is és kiemelte, hogy délamerikai útja során milyen szívélyes fogadásban részesült. Azt tapasztalta, — ugymond — hogy az amerikai népek ragaszkodnak a demokráta államformához és azt nem akarják megváltoztatni.

Pittman szenátor nyilvánosságra hozta azt a határozati javaslatot, amelyet a szenátusban a Spanyolországba irányuló hadianyagkivitel eltiltásáról elő akar terjeszteni. Ebben azt javasolja, hogy helyezték hatályon kívül mindazokat a kiviteli engedélyeket, amelyeket már eddig kiadtak.

Órákig tartó ágyútűz és légi támadás Madrid középső és nyugati városrészeiben

Sűrű ködben temetik a halottakat. — A főváros környékén a vörös milícia spanyol tagjai százzámra szöknek át a nemzetiekhez

Madridból jelentik: A nemzeti csapatok szerdán délután heves ágyutűzet zúdítottak a fővárosra. A lövedékek egymásután csaptak le a Puerta del Solra és a távbeszélő központ környékére. A távbeszélő központ épületét tizenkét lövedék érte. A nehéz gránát átütötte a falakat és nagy károkat okozott. A tüzelés másfélórát tartott. 5 óra tájban az ágyutűz elnémult.

Az ágyutűzést délben légitámadás előzte meg. Tizennégy hárommotoros bombavető repülőgép jelent meg, több vadászrepülőgép kíséretében a főváros nyugati negyede fölött. A repülőgépek kétkilós kisbombákat dobtak le. A lakosság nyomban a pincékbe menekült. Kevés az első légitámadás után újabb tizenhárom repülőgép érkezett az eddigiekhez és ezek is bombákat dobtak le.

Madrid környékén a sűrű köd meglehetősen akadályozta a hadműveleteket. A nemzetiek ezt az alkalmat arra használták fel, hogy összeszedjék a keddi harcokban elesett vörösek holttesteit. 627 embert temettek el. Az elesettek majdnem valamennyien külföldiek voltak. A sűrű köd védelme alatt egyébként szerdán 250 milicista menekült át a nemzetiekhez.

A nemzeti csapatoknak sikerült elfoglalni

niok Guadarramatól északra. Villa Nueva közelében egy fontos hadászati pontot. Bilbao felett légi harcok voltak, amelyek során a nemzetiek egy, a vörösek két repülőgépet vesztek.

A BILBAOI LÉGI TÁMADÁSOK MIATT 200 TUSZT LEMESZÁROLTAK.

Londonból jelentik: A Morning Post St. Jean de Luzból származó értesülése szerint Bilbaoban a tömeg a nemzetiek légitámadása után megrohanta a börtönt, amelyben nemrég kétszáz nemzeti érzelmű túszt helyeztek el és mind a kétszáz embert lemészárolta. A gyilkolásban a vörös milícia is segédkezett a tömegnek.

VELASQUEZ, MURILLO ÉS GOYA KÉPEI A VALENCIAI KIKÜTŐ RAKTÁRABAN.

Salamancából jelentik: A salamancai rádió jelentése szerint a madridi múzeum műkincese, a hatalmas értékű Velasquez, Murillo, Goya festmények és más mesterek örökéltű alkotásai a valenciai kikötő raktárában fekszenek összecsomagolva. A műkincesek Szovjet-Oroszországba készülnek szállítani.

A burgosi kormány lépéseket akar tenni az angol és francia kormánytól, hogy lépjenek közbe és akadályozzák meg a nemzeti vagyon ily módon történő megsorbitását.

A valenciai vörös kormány panaszt adott be a Népszövetséghez a nemzetiekhez érkező önkéntesek miatt

Gentből jelentik: A valenciai Caballero-kormány beadvánnyal fordult a Népszövetséghez, amelyben tiltakozik a spanyol vörösek szolgálatában álló hajók átvizsgálása és az önkénteseknek a nemzetiek táborába egyre nagyobb számban való küldése ellen. A jegyzék nem kívánja a Népszövetségi Tanács összehívását és nem hivatkozik a Népszövetség alapokmányának egyik szakaszára sem, csupán felsorolja a tényeket, amelyek — a valenciai kormány felfogása szerint — beleütköznek a nemzetközi jogba és tiltakozik a benemavatkozási egyezmény megsértése ellen.

A jegyzéket a Tanács legközelebbi ülésén napirendre tűzik.

Párizsból jelentik: Az Echo de Paris szerint kedden ismét 2 ezer francia önkéntes indult el Perpignanból Spanyolországba, a valenciai vörös kormány csapatainak megsegítésére. Ugyanez a lap jelenti, hogy Cerbere francia határállomáson át december 29-én 30 szovjetgyármányu léghárító ágyút szállítottak a valenciai spanyol kormány részére.

NEGY AMERIKAI PILÓTA, AKI NEM TUDOTT KERESNI A SPANYOL VÖRÖSÜKNEL.

Párizsból jelentik: Négy amerikai repülőgép kedden Párizsba érkezett. A pilóták elmondották, hogy Spanyolországban a vörösek oldalán harcoltak, de megelégtettek és nem vesznek részt többé semmiféle polgárháborúban. Azért álltak be a vörösek szolgálatába, hogy pénzt keressenek. Szolgálatukért napi ötven dollár járt volna, de a vörös kormány már az első naptól kezdve adós maradt és követeléseiket nem bírják megkapni. Elpanaszolták az amerikai pilóták azt is, hogy

hadicélokra alig, vagy egyáltalán nem alkalmas repülőgépeket kellett szolgálatot teljesíteniük. Emiatt vesztette életét egy angol és egy holland pilóta.

Általában a jó gépek kizárólag csak az orosz szovjet pilótái részére voltak fenntartva. A pilóták elmondották még, hogy a szovjet repülőgépek teljesen hasonlítanak az Egyesült Államok hadseregének gépeihez; nyilván azok mintájára készültek. A vörös légi haderő pilótái és műszaki emberei kizárólag külföldiek: angolok, amerikaiak és oroszok.

300 FÖNYI ANGOL KOMMUNISTA CSAPAT INDULT EL A VALENCIAI KORMÁNY SEGÍTSÉGÉRE.

Londonból jelentik: A független munkáspárt közlése szerint az önkénteseknek az a csoportja, amelyet a valenciai kormánycsapatok megsegítésére toboroztak, pénteken elindult Spanyolországba. A párttitkár kijelentése szerint olyan emberekről van szó, akiknek háborús tapasztalataik vannak. A csapat 300 főből áll.

Első kép az elpusztult San Salvadorból,

amelyen döbbenetesen láthatók a földrengés szörnyű rombolásának nyomai. Egész utcasorok dőltek össze s házak százai lettek lakhatatlanokká.

Olaszország civilizációs munkája és Etiópia jelentősége

A fasizmus alkotó szelleme semmiben sem marad el a régi Róma civilizáló munkája mögött

Ötvenhatezer munkás építi a gigászi útvonalakat. Az öslakossággal karöltve gyorsütemben folyik a politikai pacifizálódás és a lakosság teljes, önkéntes behódolása

Róma, január hó.
Tavaly májusa óta, amikor is Mussolini bejelentette az egész világnak, hogy az etiópiai háborúnak vége és a béke ismét helyre áll, azóta egyre nagyobb türelmetlenség nyilvánult meg úgy az olasz határokon belül, mint azon túl, mert az olasz kormány nem engedélyezte azonnal az új területeken való letelepedést sem az olasz, sem a külföldi tőke vagy egyén számára.

A Duce válasza erre az volt, hogy amíg egyetlen olasznak élete biztosítva nincsen, amíg az új birodalom határai úgy katonailag, mint politikailag biztosítva nincsen, amíg az ott élni akarók munkája, egészségi és lakásviszonyai biztosítva nincsenek, addig letelepedésről szó sem lehet, mert politikája nem kalandorpolitika és a nyugodt fejlődés munkájának biztosítása egyaránt érdeke az egyéneknek, mint az államnak.

Az új olasz birodalom egész területében az olasz katonaság kezében van s határai sziklaszilárdak.

Politikai pacifikálása az öslakossággal karöltve annak teljes és önkéntes meghódításával a leggyorsabb tempóban folyik

és talán már nem is bámulatos, ahogy az új rendet a benszüllöttek megszerették, minthogy az elmúlt rövid idő elegendő volt ahhoz, hogy megismerjék a különbséget a volt népus fe-

dális uralma és az olasz fasizmus új társadalmi rendje között.

A legutóbbi időben elfoglalt területek megszállása úgyszólván minden vérdíjat nélkül folyt le, mivel Róma új birodalmában, kalandmentes politika folyik.

A fascista kormány szigorúan felügyel arra, hogy az ott befektetett tőke semmiféle kizsákmányoló politikát ne üzzön, mivel tisztában van azzal, hogy elmúltak már azok az idők, amikor a gyarmat semmi egyébét nem jelentett, mint egy állandó kizsákmányolási lehetőség.

Róma civilizációs munkája semmivel nem tér el a régítől s miként a múltban, úgy Etiópiában is elsősorban az utak kiépítése az első és egyike a leg-sürgősebb teendőknek,

hogy a birodalom leglátványosabb pontja is a mai modern eszközökkel elérhető legyen. Ha figyelembe vesszük még azt, hogy mily gigantikus az a munka, amely azokon a területeken folyik, ahol a legoptimisztikusabb vélemények is hallatlan, szinte leküzdhetetlen nehézségekről írtak és beszéltek, úgy el kell ismernie a még mindig kételkedő világnak, hogy a fasizmus alkotó szelleme semmiben nem maradt el a régi civilizáló őseitől és hogy Róma méltán kiérdemli a világ újabb bámulatát.

Hatalmas lendülettel, nagyszerű iramban táriák fel Etiópia kincseit

Az ézevi esős időszak beállta előtt a Duce megjelölte a legsürgősebben építendő utaknak vonalát, melyek a jóváhagyott tervek szerint 3000 kilométer hosszúságú úthálózat megépítését tették kívánatosá és a munkálatokat elrendelte olyképp, hogy 1938 december végéig meghatározta azt az időpontot is, amikor ezeknek el kell készülniök.

Ezen munkálatokkal egyidejűleg folyik Assab kikötőnek modernizálása és megfelelő kiépítése olyképp, hogy

berendezése alkalmas lesz egyelőre nyolc hajónak egyidejű kirakodására és rágonba való átrakására. Az idevonatkozó költségeket 50 millió lírában irányozták elő.

Minthogy a meglévő egyetlen etióp vasút nem képes a megszorodott forgalmat lebonyolítani, annak dacára, hogy az odahelyezett olasz szakmunkások annak teljesítőképes-

ségét a szakszerű rakodás, a szisztematikus fel- és lerakás, valamint a tehervonatok sebességének fokozásával megháromszorozták.

szükségesnek mutatkozik Assabtól a Danakil-síkságon át 350 kilométer hosszúságban egy vasútvonal építése egészen Milléig és onnan Dessiéig egy drótkötelpályának a létesítése. Ezek a munkálatok is megkezdődtek már.

Az utakat 12 útépitő vállalat végzi, közülük a jól ismert Puricelli-cég. Az itt foglalkoztatott munkások száma 56.000 és ezek 50 telepen vannak elosztva. Az utak iránya egyrészt követi a régi utakat, másrészt egészen új irányt kaptak, aszerint, ahogy azt a helyi viszonyoktól függetlenül a modern közlekedés kívánja.

Ötvenmillió embernek is elegendő megélhetést biztosít az olasz Etióp-birodalom

Etiópia mezőgazdasága, mint ismeretes, igen kezdetleges fokon áll s itt igen nagy lehetőségek nyílnak a szakszerű földművelők számára, mivel úgy a Harrar, Tembien, mint a Gimma és Seiosa vidékeken az Európában ismert minden fajta termény és gyümölcs megterem, kezdve a kávétól a búzáig, a pamuttól a rizsig, a banántól a déli gyümölcsig, az indacótól a hagymáig, a szőlőtől a citrokig stb.

Szakemberek szerint megfelelő ökszerű gazdálkodással az olasz Etióp-birodalom, mely hatszor akkora, mint a mai Olaszország, 50 millió embernek is elegendő megélhetést biztosít, miqt hogy bizonyos terményekben évente három aratást is el lehet érni.

Graziani kormányzó egyelőre 100.000 olasz munkás leküldését kérte, melyből 30.000 jan. végéig fokozatosan lekerül, akik amint lakóházaik felépítésével elkészültek, családtagjaikat is levitethetik. A kontingens 20 százaléka külföldön élő olaszokból rekrutálódik s első-

A 3000 kilométeres útvonalból 2000 kilométert kitevő résznek, mint fentebb is írtuk, 2 év alatt kell elkészülnie, azonban a munkálatok eddigi haladása előre jelzi, hogy a fasizmus alkotó szellemében dolgozó munkások akarata és a már filmekben is látott elvitathatatlanul példa nélkül álló lendülete, a természetadta minden viszontagságok és nehézségek dacára, ezt a munkát nyolc hónap alatt fogja elvégezni, illetve befejezni.

Az úgynevezett csatlakozó utak kiépítését a feltárára váró szén-, és fémhányak és olajforrások, a víz-, csatorna- és öntözőművek létesítése fogja megszabni, melyeknek tanulmányozására

a megfelelő szakcsoportok mérnökei már a helyszínen működnek és így ebben is rövidesen hallani fogunk.

A legsürgősebb teendők során a második feladat a kereskedelem megszervezése volt, mely elsősorban szükségessé teszi azt, hogy a most működő idegen kereskedőket az olasz kereskedelem váltsa fel s itt mindenekelőtt a piac megismerése a fontos, mivel

a gyarmati kereskedelem élesen különbözik az európai szokásoktól, mint-hogy a berendezkedés két irányú és egyrészt benszüllött, másrészt az európeér igényeit kell kielégítenie.

A megfelelő szakbizottság a helyszínen tanulmányozta a helyzetet és ennek megfelelően végzi ez első időszakra az afrikai birodalom gazdasági felépítésének teendőit.

A benszüllöttek áruikat, melyek főként állati bőrből, kávéból, viaszból, elefántcsont, olajmagvak és terményekből állanak, a nagyobb városok piacaira viszik ú. m. Addis-Abeba, Lekemti, Goré, Gambéla, Gondar, Dessié, Adua, Harrar, Dire Daua stb. városokba összpontosul, ahova csakis jó időben járható karavánutak vezettek és ott az arab, vagy indus kereskedők adták el, akik azután rendszerint valamelyik külföldi cég megbízottjaként az árut Szudánba, Berberán át Adenbe vagy a külvilágot összekötő egyetlen vasúton Gibuliba szállították. Ezen a téren igen sok munka vár az olasz kereskedőkre, akik már eléggé nagy számban jelentkeztek.

Etiópia ásványi kincsei iránt mindenkor és minden időben mindig nagy érdeklődés mutatkozott. Ennek kihasználására az olasz fascista kormánynak kész tervei voltak s a most elfoglalt vidék nemesfémekben közismerten gazdag területén az első munkálatok gyors ütemben folynak, minthogy ennek kiaknázása nem volt ismeretlen a benszüllött előtt sem, míg az európaiak még az ex-négus Tafari úr idejében kapott koncesszió alapján termeltek és ezek között van két olasz is.

Az olasz kormány Eritréában a két társaság telepeit a közelmúltban modernizáltatta és az onnan nemrég visszatért

Lessona gyarmatiügyi miniszter az első termelést, 1300 gramm tisztá aranyat a Ducenak személyesen adta át.

A folyók medrei, főleg Gimma területén, aranyat és platínát tartalmaznak, ahol a benszüllöttek a homokból mossák ki ezeket a fémeket. Jelentékeny mennyiségű platínát főleg Jubdo környékén a nagy esőzések által hordott homokból termelnek ki. Ugyanítt az úgynevezett ballan érc is előfordul, melyből főleg ágyúacél-öntvény készül.

A világhírű CHARLES BAUDOUIN

egyetemi tanár könyvének magyar kiadása.

MOST JELENT MEG!

Az önfegyelmzés művészete

Gyakorlati tanácsokkal és utabiztosításokkal segítségére sietünk ezen könyv útján az olvasónak. Minden művelt ember, aki pontos felvilágosítást akar kapni az emberi lélek titkos, eddig úgyszólván teljesen ismeretlen erőiről — olvassa el ezen, eddig már több világhírű pszichológus mellett prof. Baudouin, a lelki gyógyítással foglalkozó orvosok legkiválóbb képviselője. **Ara 110 lei és portó**

Kapható kiadóhivatalunkban.

Elet — regény.

Hét ős, egy tavasz

Hét asszony élet, hét ős, küzdelmes életet mutatja be az írónő: **NAGY MÉDA**, finom szelídességgel és sok közvetlenséggel, egy fiatal lány napsugaras boldog élet-történetének kapcsán.

Ara 35 lej és portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Halféldé: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 23 P. Egy hónapra 15 P. Vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Újsági szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönöz meg és nem adnak vissza. Csak a választásból megválasztottak válaszolnak.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Változó felhőzettel a hőmérséklet emelkedése várható. Nedves idő, több helyen csapadék.

A BUCURESTI PÁPAI NUNCIUS SÜLYOSABB TERMÉSZETŰ MEGBETEGETÉSE. *Bucuresti.* Saját tud. *Cassulo* András bucaresti pápai nuncius még december elsején, a diadalív felavatásának ünnepén meghűlt s azóta súlyos beteg. Előbb influenzában fektült, ami tüdőgyulladásba ment át. Két héttel ezelőtt a bucaresti francia szanatóriumba szállították a nunciust s állapota már komoly aggodalomra adott okot, de kezelőorvosának megállapítása szerint három napja már a gyógyulás útján van, úgyhogy remény van teljes felépülésére. Csütörtöki érdeklődésünkre a szanatóriumból azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a nuncius állapota lassan, de napról-napra javul.

A szenátus elnöke Ciuc megyében. *Mercurea-Ciuc.* Saját tud. Al. Lăpadatu, volt választási miniszter, jelenleg a szenátus elnöke, valamint St. Goanga közoktatásiügyi államtitkár az ünnepek alatt ellátogattak Ciuc megyébe. Első utjuk Gheorgheni városba vezetett, ahol Negoiescu időközi bizottsági elnök a város, Chindea Ilicumi igazgató a Sf. Nicolae román liceum nevében üdvözölte a magas vendégeket. Rövid megbeszélések után a szenátus elnöke és az államtitkár a Gyilkos-tóhoz látogattak el, utána pedig szalonkocsijukban Mercurea-Ciuc városba utaztak, ahol az állomásnál Cristea I., közigazgató, szenátor, a Nemzeti Liberális Párt ciuci tagozati főnöke látta vendégül az előkelő vendégeket, akik az éjszaka folyamán Clujra utaztak.

HIVATALOS ES EGYHÁZI ÜNNEPEKEN IS TILOS VÁSÁROKAT TARTANI. *Carai.* Saját tud. A sárlai megyefőnök hivatalos rendeletben értesítette a carei polgármesteri hivatalt, hogy ezentúl nemcsak a nemzeti ünnepeken, hanem a hivatalos és egyházi ünnepeken is tilos vásárokat tartani. Az ünnepekre eső vásárokat az ünnepek után következő hétköznapokon tartják meg. A város időközi bizottsága az elmulasztott és a megyefőnök előtt ismételtette a hivatalos esküt.

Városi szabályrendelettel írják elő a nemzeti zászlók alkalmazásának módját. *Targu-Mures.* Saját tud. Az utóbbi években sok kellemetlenség volt a város polgárságának a nemzeti zászló kitézése körül uralkodó bizonytalanság miatt. Ennek a helyzetnek most városi szabályrendelettel akarja végét venni a városi időközi bizottság. Az új szabályrendelet szerint Targu-Muresen ezután a lobogók nagysága az épületek nagysága után igazodik. Három vagy több emeletes házaknál 4 méter hosszú 1,25 széles; kétemeleteseknél 3 m. hosszú, 1,25 széles, egyemeletesnél 2,50 hosszú, 1,25 széles, a földszinteseknél, ha 5 méternél magasabb az épület, akkor 2 m. hosszú 1 m. széles lobogó kötelező. Az ennél kisebb épületekre 1 m. hosszú és 75 cm. szélességű zászló tűzendő. A zászló anyaga csak selyem vagy szövet lehet. A színárnyalatok tekintetében a városi hivatali irányadó. A zászlókat reggel 7 órától este 10 óráig kötelesek a haztulajdonosok kitézni a kötelező napokon. A kihágásokat a rendőrség állapítja meg s az új törvénykönyv 24. és 53. paragrafusainak alapján büntetik 50 lejtől 1500 leig, nemfizetés esetén 1 naptól 1 hónapig tartó elzárással. Ha a fél elismeri a kihágást, a büntetés minimumáról a kihágást megállapító rendőrség nyugtát ad és nyomban behajtja a bírságot.

* Elhízott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizkura a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyedé teszi. Az orvosok ajánlják.

KIADTÁK AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG FELÜLVIZSGÁLÁSÁRÓL SZÓLÓ RENDELETET. *Bucuresti* jelentik: A belügyminisztérium ma reggel küldte el a megyefőnököknek az állampolgársági listák felülvizsgálására vonatkozó körrendeletét. Az utasítás úgy szól, hogy január 7-e után a vármegyék bizottságokat létesítsenek, melyek a belügyminisztérium utasításainak szigorú szem előtt tartásával felülvizsgálják mindazok állampolgársági igazolványát, melyeket a háború befejezése óta adtak ki. A bizottság munkáját a prefektusok ellenőrzik.

Fiatalemberek a fővárosban csapatos rárohannak megkészték egyik társukat. *Bucuresti.* Saját tud. Kedden este fél kilenc órakor egy fiatalemberekből álló csoport a Berthelot-utca a Szent József székesegyházzal szemben, merényletet követett el egy Ceapraz Ion nevű fiatalember ellen, mikor az éppen fel akart szállani az állomás felé menő villamosra. A háromtagú csoport megrohanta a gyanútlan utast, lerángatta a villamosról s miután több kézzel erővel súlyos sebeket ejtett rajta, elmenekült. Ceapraz Ion eszméletlen állapotban maradt az utca közepén. A járőrök egy közeli gyógyszerháza vitték s ott részestették első segélyben. Az áldozat rövidesen magához tért s később az Urgent kórházban a rendőrhatalóságok által megindított vizsgálat során előadta, hogy tagja volt a Vasgárdának, amelynek jelenlegi hívei nyilván azért akarták végezni vele, hogy a szervezet belső életének titkait el ne árulhassa. A sebesült felismert támadói között egy Traian Macovei nevű fiatalembert, aki a Kereskedelmi Akadémia hallgatója. A rendőrség megindította a nyomozást és a szerdára virradó éjjel számos letartóztatást eszközölt.

A PALESZTINAI ZAVAGÁSOK KÖLTÉSEGE HÁROMMILLIÓ FONT. *Londonból* jelentik: Óriási kiadást jelentettek az angol kormány számára a legutóbbi palesztinai zavargások. 300.000 fontba került a hadműveletek során megrongált országutak újjáépítése és csaknem ugyanannyiba a leföldelt táviróvezeték és szűzszaggatott vezeték helyreállítása. Közel egymillió fontot emésztett fel az összedőlt épületek felépítése és tatarozása, ezenkívül 1000 embernek élete végéig hadjárulékot kell fizetnie az angol kormánynak.

Kiütéses tifusz pusztít Basarabiában. *Bucuresti* jelentik: A Lupta jelenti, hogy bár a tél szokatlanul enyhe, a kiütéses tifusz mégis terjed az ország egyes vidékein. Mint a múltban is, kiütéses tifusz esetek különösen Basarabiában fordulnak elő. A chisinaui egészségügyi felügyelőség jelentést vett kézhez, hogy az elmúlt héten Basarabiában 126 új kiütéses tifusz megbetegedés fordult elő. Balti megyében egyetlen közegében — I. G. Duca faluban — a múlt héten tizenegy kiütéses tifusz megbetegedést jelentettek, Cahul megyében pedig Vuleanesti közegében tizenhét megbetegedés fordult elő.

Meghalt a harangozó, aki leesett a Kálvária templom 30 méter magas tornyából. *Satu-Mare.* Saját tud. Hirt adtunk arról a véletlen szerencsétlenségről, amely vasárnap reggel történt, a Kálvária templom tornyában. Harkel Ferenc 73 éves harangozó megcsuszott és leesett a tornyból. Tíz lépcsőn gurult le és eközben a vaslépcsők éles fokai több helyen beszakították a szerencsétlen öreg harangozó koponyáját. A szerencsétlennek feltűnt, hogy a reggeli harangmadik harangzó elmaradt, holott 7 óra már 7 perccel is elmúlt. Felment a toronyba és verber fágyva, eszméletlen állapotban talált rá Harkelre, akinek kabátja zuhanás közben beleakadt a lépcsőbe. A mentők azonnal kivonták a helyszínre és lehozták a harminc méter magas tornyból a súlyosan sebesült harangozót, majd beszállították a kórházba, ahol koponyaalapi törést állapítottak meg. Vasárnap délután Vizkereszé napjáig kintlódott a szerencsétlen harangozó. Közben megoperálták, úgy hogy rövid időre eszméletét is visszanyerte. Vizkereszé napján délelőtt még el is beszélgetett hozzátartozóival, de délután rosszul lett és délután kiszenvedett.

HUSZ MÉTER HOSSZU, HÉT ÉS FÉL MÉTER MAGAS VOLT AZ ÓSKORI SZÖRNY. *Londonból* jelentik: P. J. Louw ismert délafrikai geológus a fokföldi Murraysburg kerületben folytatott ásások során óriási őslénycsontokat talált, amelyek korát százezer évre becsüli. A lelet minden valószínűség szerint hatalmas brontosaurus maradványa, amely húsz méter hosszú, hét és fél méter magas lehetett és testsúlya meghaladta a negyven tonnát.

Öngyilkos lett az anyagyilkos Zemplén Dénes fivére. *Budapestről* jelentik: Kedden este az a hír terjedt el, hogy az anyagyilkos Zemplén Dénes fivére, Zágoni Tibor Komáromban szerencsétlenül járt. Imént kiderült, nem szerencsétlenség, hanem öngyilkosság történt. Zágoni Tibor szolgálati fegyverével mellbelőtte magát. A fiatal hadnagyot már régen bántotta öccsének cétével és édesanyja tragikus halála. Az utóbbi időben búskomorságba esett és valószínűleg ilyen elkeseredett hangulatban fordította maga ellen fegyverét.

A „legegyszerűbb” elintézés. *Sighet.* Saját tud. A rendőrség őrizetbe vette Főgel József piaci árust, aki baltával fejbetverte egyik kiskorú vevőjét. A merényletet szóvalta előzte meg. Főgel fizetésre szólította fel a fiatalembert, aki hiteltelbe vásárolt a piaci áruháznál. Szóváltás, majd veszekedés támadt. Főgel szemrehányást tett a fiatalembernek, hogy nála hitelen vásárol és másnál készpénzzel fizet. A piaci árust annyira feltűztették a saját szavai, hogy előkapta a baltáját és fejbetvágta vele a fiatalembert, aki véresen esett össze. A vérmes természetű kereskedőt átadták az ügyészségnek.

Meghalt Somlyó Zoltán

Ismét szomorú gyász, súlyos vesztesége van a magyar irodalomnak: ötvennégy éves korában meghalt Somlyó Zoltán. Kosztolányi Dezső kortársa s egyik legjobb barátja, a századeleji magyar líra egyik legjellegzetesebb és legértékesebb egyénisége. Somlyó Zoltán hosszú idő óta májrákban szenvedett s most ez a gyilkos kór végzett vele.

Somlyó Zoltán verseivel sokat szerepelt a pódiumon. A századeleji nagy irodalmi fellendülés egyik legsajátosabb hangját ütötte meg. Szonettjeit számos színpadon énekeltek.

Bő és forró áradással ontotta színes, muzsikáló, finomhangulatú verseit, még a legutóbbi időben is. Mint általában a költők, szegényen élt, szegényen halt meg — s egyike volt azoknak, akik a legszebb és legtisztábban csengő magyar rímeket hagyták örökül reánk. Szerény ember volt világeletemben s szerényen, esőndben távozott el legjobb barátja és pályatársa, a nagy költő, Kosztolányi Dezső nyomában.

Somlyó Zoltán 1882-ben született a mura-közi Alsódombán. Iskoláit Nagykanizsán járta, majd Csáktornyan és Szekesfeherváron tanult. Még diákkorában a nagykanizsai „Zala” című lapba kezdett írni, amivel magára vonta jómódú apja haragját, aki kitagadta, mert nem akart szakítani az irással. Ez a motívum végigkísérte egész költészetét, komor és sötét színek dominálnak verseiben. Igen sok nyomoron ment át, állást éveken át nem tudott kapni, azt mondták rá, hogy tehetségtelen. Végre a „Magyarország” c. pesti lap felfedezte istenadta költőt és írój tehetségét s

munkatársa lett az akkor igen elterjedt lapnak. Oradeán a „Szabadság” című lapnál hosszabb ideig dolgozott, Bíró Lajos szerkesztője alatt. A „Holnap” irodalmi társaság tagja volt, s ez időben Kiss József híres lapja, a „Hét” is közölte verseit. Oradeáról Szegedre, majd Szabadkára került a Bács megyei Naplóhoz. 1911-ben Gömöri Jenő „Modern Könyvtár”-a versciklusát közölte, amivel nagy sikert aratott. Sok kabaréverset is írt a felejtethetlen Nyárai Antalnak, aki legjobb barátja volt. Első könyve Pesten 1898-ban jelent meg, a második Szegeden 1910-ben. Legszebb kötetei az „Átkozott költő” és a „Sötét Baldachin”. Egyik legszaporább magyar költőnk volt, minden verse mély hangulat, igaz, emberi érzés.

Költő volt a nemes és igazi költők családjából. Temetése Budapesten lesz.

Katona Jenő:

Az aszfalt apostola

Egy nagy életnek, helyesebben szólva egy nagy életprogramnak rajza Sonnen-schein, Berlin híres apostoláé. Az egyház szociális arcának apológiája ez a könyv.

Ára 40 lej és portó.

Kapható: könyvosztályunknál

Két kommunista kongresszus Párizsban. Párizsból jelentik: A párizsi lapok értesülése szerint, januárban két kongresszust tartanak a IV-ik internacionálé tagjai Párizsban. Az első kongresszus napja: január 16 s ezen a trockista szövetségek tartják meg értekezletüket. Január 25-én az ifjú trockisták csoportja tartja meg világkongresszusát. A francia kommunista párt mindent elkövetett, hogy a trockisták ne tartsák meg kongresszusukat Párizsban, de a Blum-kormány haladéktalanul megadta az engedélyt mindkét kongresszus megtartására.

Vesztett dísznó husából evett 60 ember. Tulceából jelentik: Az Univerul megdöbbentő esetről számol be. Tulceában Ichim Segie orosz származású molnárnak megveszett egy dísznója, mire a veszett állatot lelőtte és átadta két embernek azzal, hogy a dögöt assák el a város közepében. A két ember azonban nem ásta el a dögöt, hanem feldarabolták és husát a külvárosban árusították. Több, mint 60 ember vett és evett a veszett dísznó husából és ezeket most a galati Pasteur intézetbe szállították.

KEGYELMET KÖVETELT HALÁLRAITELT RABLÓGYILKOSOK SZÁMÁRA A TŰNTETŐ ASSZONYI SZERETET. Newyorkból jelentik: Kedden különleges tüntetés volt a Parc Avenue utszakazon. Ötszáz asszonyból álló tüntető tömeg vonult fel a kormányzó palotájá elé. Elzárva az utvonakat és letérdelve, hangos imával kérték a kormányzót, hogy kegyelmet gyakoroljon 6 fiatalkoru rablógyilkos felett.

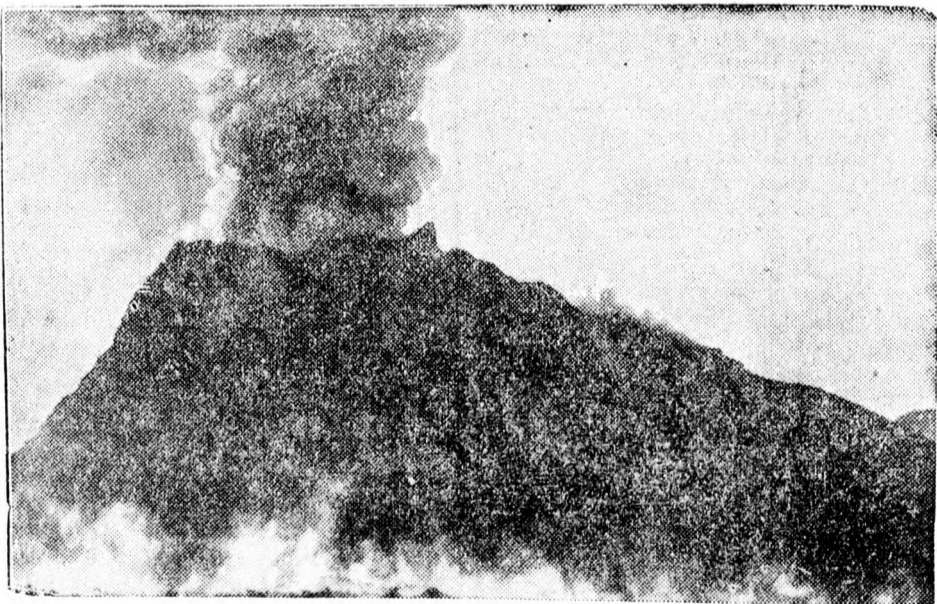
Ellopták a karászonyi perselypénzt a ciucsumuleui kegytemplomból. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az elmúlt napok egyikén meglepődve vette észre a ciucsumuleui kegytemplomot takarító ferences szerzetes, hogy a betlehemi jászol perselye fel van törve és az ünnepek alatt összegyűlt jelentékenyebb pénzt ismeretlen tettes elvitte. A templomrablás tettesét keresi a csendőrség.

VÉGETÉRT AZ ANGOL—NÉMET IFJUSÁGI TÁBOROZÁS. Berchtesgadenből jelentik: Most ért véget az angol—német ifjusági táborozás és ez alkalommal Baldur von Schirach, német ifjusági vezér nagyszabású beszédet mondott, amelyben a népek ifjusága közötti közeledést hangsúlyozta. Az angol ifjak részéről Barnel, cambridgei diák válaszolt.

Teljes önállóságot kapott az ukrán köztársaság. Varsóból jelentik: Az ukrán köztársaság központi végrehajtóbizottsága az új szovjet alkotmányt megszavazta. Az alkotmány 14. szakasza teljes szuverenitást biztosít az ukrán köztársaságnak, mely kölcsönös segítségnyújtás alapján a szovjetunióhoz van csatolva. A köztársaság élén áll legfelsőbb tanácsba 100 ezer választó küld egy képviselőt Kievebe, mely a köztársaság fővárosa. A tanács január 23-án ül össze, hogy az alkotmányt megszavazza.

389 ELITÉLT KAPOTT KEGYELMET BULGÁRIÁBAN. Szófiából jelentik: Boris bolgár király az újv alkalomával 389 elitétnek kegyelmezett meg.

A foghuzás izgalmai miatt halt meg. Sacueni. Saját tud. Fazeka István 60 éves jómódu szőlőgazda, volt járásbírósi hivatalszolgája egy héttel ezelőtt fogat huzatott, először és utoljára életében. A foghuzással járó izgalmak következtében annyira kimerült a szíve, hogy az időközben fellépett tüdőgyulladást már nem bírta ki és egyheti szenvedés után a gondos ápolás és orvosi gyógykezelés dacára elhunyt. A népszerű embert ma temették el nagy részvét mellett.

A Vezuv — háborgó.

Csak az tudja igazán, mit jelent a Vezuv, Olaszország legnagyobb tűzhányóhegyének háborgása, aki tanuja volt a lávaömlésnek, amely a háborgást rendszerint követni szokta. Érdekes képünk a Vezuv kráterének közelében készült s jól látható rajta a kiömlött láva égése és a kráter füstje.

Dühöngő örült a bécsi gyorsvonaton. Bécsből jelentik: Hétfő délután a bécsi gyorsvonaton kitért a téboly az egyik utason. A szerencsétlen felugrott, a közelében ülőkre vetette magát és fojtogatni kezdte őket. Közben a vészféket is meghuzta s így a vonat megállt. A dühöngőt nagynehezen megkötözték, majd Linzben átadták a hatóságoknak, akik az elmeorvosokhoz zárták. Innen tegnap éjszaka kitért és kést ragadva végigrohant az utcákon. Tizenkét embert megsebesített, közöttük hármat súlyosan. Végül az árok futóit ismét elfogták és kényszerzubonyba öltöztetve, magánzárkába csukták.

Vérfürdőt rendezett egy örült. Stockholmból jelentik: Egy harmincéves elmebeteg férfi, akit az elmegyógyintézetből téves diagnózis alapján, mint gyógyultat bocsátottak ki, kevéssel hazakerése után újabb rohamnak esett áldozatul. Miután összetörte a lakásban lévő burorokat, fejét ragadott s szétverte veie a lármarra besieelő apjának és három fivérének fejét.

MIÉRT NÉGYSZÖGLETES A ZSEBKENDŐ? Mindenki természetesnek tartja, hogy a zsebkendő alakja négyszögletes. Mint azonban most egy francia újságból megtudjuk, a zsebkendőnek ez a megszokott alakja nem véletlennek, hanem — Maria Antoniettnak köszönhető. Azelőtt háromszögletű, kerek, soqszögű és mindenféle alaku zsebkendő volt divatban. Maria Antoniettné azonban egyszer rájött, hogy legjobban megfelel a célnak a négyszögletes. Ezt a véleményét közölte férjével, XVI. Lajossal is, aki, hogy feleségének kedvében járjon, rendeletet adott ki, amely egész Franciaországban kötelezővé tette a négyszögletes zsebkendőt. Ez 1785-ben történt, négy évvel a forradalom kitörése előtt.

Öngyilkossági járvány?! Az utóbbi hetekben szinte járványszerű öngyilkossági láz ütötte fel fejét bihorban és a szomszédos megyékben. Mindennap hallunk egy-egy szerencsétlen emberről, aki megdöbbenéssel, kétségbeesésben azt véli, hogy a halál az egyetlen orvossága minden bajnak, keserűségnek. Milliő és milliő nagy beteg remeg életéért és a legnagyobb áldozatot is meghozza, hogy ha csak néhány órára is meghosszabbítsa életét. Megdöbbenéssel veszünk tudomást ezekről az egyre gyakoribbá váló öngyilkosságokról és minden ép érzékű, józan gondolkodású ember a leghatározottabban elítéli azokat akik Isten legnagyobb ajándékát, az életet, a leggyávábban, megdöbbenéssel eldobják maguktól. Ma négy öngyilkosságról kaptunk hírt: Carvi tudósítónk jelentése szerint Tusnadon Dabicsi Gyula földmunkás, az országot egyik fájára felakasztotta magát. — Satu-Maren Kozma Mihály 76 éves bérkocsitulajdonos, „gyógyíthatatlan betegsége miatt” akasztotta fel magát. — Vízkereszt napján Episcopian Pápai József 62 éves gazdálkodó szerdán reggel a robogó vonat elé vetette magát. Pápai ugyancsak gyógyíthatatlan betegsége elől „menekült” a halálba. (Micsoda megdöbbenő ellentmondás ez!) — Oradeán szerdán délután a milliomos bolzár kertész fia Dossu Iván ismeretlen méreggel öngyilkossági szándékkal megmérgezte magát. Fietveszélyes állapotban szállították a mentők kórházba. Dossu Ivánt rendellenes életmódja miatt állandóan korholták szülei és állítólag ez készítette megdöbbenéssel tette. (M. T.)

*** Fej-, váll- és ágyékreamánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József viz gyors, biztos és kellemes hatása hűgysavfelhalmozódásnál és köszvényrohamoknál is kiválóan érvényesül. Az orvosok ajánlják.**

Veszedelmes benzintűz egy üzletben. Targu-Mures. Saját tud. Veszedelmes bolti tűz kicétkezett kedden délután Naphegyi Béla fűszerkereskedésében. Egy fogházor benzint vásárolt az üzletben és éppen távozni akart, miközben véletlenül a gázkályhára cseppentett egy kis benzint, amely lángot fogott és felgyújtotta a tartányt. A fogházor ijedségében kiejtette erre a kezéből a benzines üveget, amely a közeli petróleum kuszletet is felgyújtotta. Az üzlettulajdonosnak segédei és a nyomban kivonult tűzoltók segítségével sikerült elfojtania a tüzet, mielőtt az üzleti árúkészlet teljesen elégett volna.

Odorheui hírek. Lissevici Emilian vármegyei igazgató, aki egyideig a megyefőnöki teendőket is ellátta, saját kérésére Cernautiba helyezték. Helyébe ugyanonnan Corneliu Popescu vármegyei igazgatót nevezték ki. — Battyán Kálmán színtársulata napok óta játszik a városban állandó érdeklődés és szép művészi siker mellett. Öröndetes jelenség, hogy az üres és léha operett előadások mellett, a vidéki közönség is egyre sürűbben és egyre tömegesebben látogatja a komolyabb, irodalmibb színvonalu prózai előadásokat. A Battyán-társulat legjobb erői egyébként: Tóth Ius, Paládi Rózsi, Földes Berta, Kornai Sándor, Sziklai Tibor, Révész Sándor, Battyán Kálmán és Vargha József.

Pórujárta a csempész. Satu-Mare. Saját tud. A városi adóhivatal állandó embert tart az állomáson, aki adót szed a vasuton érkező utasok kereskedelmi csomagjai után. Kedden este is hozzálépett egy utashoz és kérte az illetéket két doboz után, melyet az egyik utas már rá is tett egy bérkocsira, hogy hazahajthasson. Az utas azonban félreérteite a városi taxaszedő szavait és azt hitte, hogy vámhivatalnokkal van dolga, aki észrevette, hogy csempészt. Dadogott valamit, hogy: „azonnal jön” és azzal kámforra vált. A hivatalnok várt egy ideig, majd átadta a csomagokat a vasuti rendőrségnek, amely felbontotta azokat és megállapította, hogy nyolc tucaat alpakka kést és nyolc tucaat alpakka kanalat tartalmaznak, körülbelül nyolcezer lei értékben. A csempész kézrekerítésére megindult a nyomozás. Érdekes, hogy a csomag illetéke mindössze 16 lei lett volna, de a rossz lelkiismeretű ember megijedt és sorsára hagyta az árut.

Veteményes kert a világitótorony személyzete számára. Bombayból jelentik: Az indiai kormány veteményes kertet küldött a Bombaytól 320 kilométernyire és a tengerparttól hat és félkilométernyire fekvő Vengurila-szirték világitótornya személyzete számára. A hét főnyi személyzet a monszun tartama alatt teljesen el van vágva a szárazföldtől és miután a sziklán nem terem meg semmi, konzervekből kénytelen élni, ami többször súlyos betegségeket idézett elő. A kormány által küldött ötszáz zsák termőföldet a sziget legvédelebb partján rakják le és remélik, hogy hamarosan teremni fog. Az 1.250.000 gyertyafényű világitótorony az India körüli hajzás fontos irányító eszköze.

BEKULDOTT HIREK

Karitás-estély Sacueniben. Saját tud. Az özv. gróf Stubenberg Józsefné védnöksége alatt működő római katolikus egyesület a napokban kitűnően sikerült táncestélyt rendezett, amelyen felekezeti különbség nélkül, sokan vetek részt s így jótékony célokra is tekintélyes összeg folyt be.

Véndiák-estély Záláun. A zálai református Wesselényi-kollégium véndiákjai folyó évi január 23-án tartják meg tizenharmadik estélyüket a zálai Vigadó nagytermében. Az estély tiszta jövedelmét úgy, mint eddig, a szegény tanuók felsegélyezésére fordítják. Az estély, melynek előke ezuttal dr. Gazda Endre kollégiumi gondnok, most is széleskörű érdeklődésre tart számot és ez az érdeklődés úgy Sálaj, mint a szomszédos vármegyékben megnyilvánul a zálai véndiák-estély iránt. A közönségnek kitűnő szórakozásban lesz része.

Az odorheui Oltáregylet negyedik estélyének műsorán a Filharmonikus Társaság zenekara, a Székely Dalegylet s az elemi iskolai szavalókórus nagyszerű számokkal, Miklós László s. lelkes hatásos szavallattal szerepelt. Sándor Imre főesperes pedig római útjának élményeit ismertette vonzó előadásban s végül a közönséget a Szentatya egészségéért való imádkozásra hívta fel.

Kiütéses tifuszt sejtettek egy gyomormérgezési eset mögött s ezért kétheti megfigyelés alatt tartottak tizenegy embert

Sighetul-Marmatieiról jelenti sajtát tud. Két héttel ezelőtt üzleti ügyben Sighetre érkezett Kaufmann Vilmos budapesti ügynök, aki Fried Dávid vendéglőjébe tért be, hogy ebédjét elfogyassza. Ebéd közben kiesett Kaufmann kezéből a kanál és ő ajultan vágódott végig a padlón. Azonnal orvost hívtak, aki megállapította, hogy a budapesti ügynök kiütéses tifusz-gyanus. Nagy lett az ijedelem, a borzalmas betegség hallatára. Az ájult kereskedőt azonnal beszállították a kórház egy elkülönített szárnyába, nehogy a betegség megfertőzze a város lakosságát. De Kaufmannon kívül Fried vendéglőt és családját, valamint a vendéglő személyzetét azonnal kórházba szállították s ott megfigyelés alá vették őket. A vendéglőt lepecsételték és senki még csak a tájkára sem mehetett a vendéglő udvarának. A tifuszgyanus ügynökkel együtt, így tizenegyen kerültek a kórházba, ahol 14 napig tartották őket megfigyelés alatt. Miután azonban látták, hogy két hét alatt semmilyen gyanus tifusz-tünet nem mutatkozott, ma valamennyit hazaengedtek. Kiderült, hogy Kaufmannak gyomormérgezése volt, emiatt lett rosszul és ennek a tüneteit vélték az első riadalomban kiütéses tifusznak.

Gyakorlatozó katonai repülőgépek katasztrófája Rómában

(Róma.) Vigna di Valle kikötőben két katonai repülőgép gyakorlatozás után leszállás közben összeütközött és száz méter magasságból a Braeciano tóba zuhant. A gépek vezetői életüket veszítették.

Egyre nagyobb arányokat ölt az amerikai gépkocsisztrájk

(Newyork.) Az amerikai General Motors üzemben keletkezett munkabeszüntetési mozgalom egyre nagyobb arányokat ölt. A legutóbbi jelentések szerint a vállalat igazgatósága elhatározta, hogy amennyiben nem tud megegyezni a munkássággal, úgy azonnal bezárja az összes üzemet. Ez az üzembeszüntetés 135 ezer autópári munkást érdekel. Egészen bizonyos, hogy amennyiben a munkabeszüntetés bekövetkezik, úgy a többi üzemekben dolgozó 250 ezer munkás azonnal sztrájkba lép. Roosewelt elnök közbelépett és alapos megfontolásra szólította fel a vállalkozókat. A munkásság ragaszkodik a darab-bérrendszerhez és a 30 órás munkahéthez.

Kitört a veszettség egy tizenhároméves fiún, akit húsz napig kezeltek a cluji Pasteur-intézetben

Lugojról jelentik: Borzalmas gyermektragédia játszódott le Lugojon. Amint annakidején megírtuk, Fáber Miklós tizenhároméves örvénygyermek és tizenhatéves bátyját december 2-án veszettkutya marta meg a bocsani úton. A két gyermek az iskolából tartott hazafelé, amikor a dühödtt állat rájukvetette magát és szörnyű sebeket ejtett rajtuk. A két fiút azonnal beutalták a cluji Pasteur-intézetbe s ott kezelés alá vették őket. A kezelés után, december 22-én, szabályszerű igazolványokkal ellátva, gyógyultaként bocsátották el Fáber Miklóst és bátyját.

Nyolc napig mindkét fiú egészségesen járt iskolába és játszadozott, a betegség semmi jele sem mutatkozott rajtuk. A kutyamarás napjától számított négy hét és a Pasteur-intézetből való hazatéréstől számított nyolc nap múlva Fáber Miklós a rosszullet jelei mutatkoztak. A mentőt beszállították a kórházba a szerencsétlen gyermeket s ott megállapították, hogy kitört rajta a veszettség. A szerencsétlen kisfiú, akit húsz napig kezeltek a cluji Pasteur-intézetben, menthetetlen, legfeljebb néhány napig maradhat életben.

Azt majd az ezután következő vizsgálat lesz hivatva kideríteni, hogy a Pasteur-intézetben történt kezelés ellenére hogyan következhetett be mégis a szörnyű tragédia?

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsébányája, Tizenhárom nyelv e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és rátekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 420 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvétellel 20 leije csak drágább.

Kapható a „Magyar Lapok“ könyvosztályában.

Ujabb kormánybuktató tevékenységbe kezd a nemzeti parasztpárt

Egyetemi tanárok útján a főiskolai ifjuság rokonszenvét és politikai támogatását igyekeznek megnyerni a párt

Bucurestiből jelentik: A Curentul című lap érdekes cikkben számol be arról, hogy a nemzeti parasztpárt elnöksége milyen tervet dolgozott ki az egyetemi hallgatók politikai irányváltásának előkészítésére. A pártvezetőség legutóbbi értekezletén megállapította, hogy a diákság politikai nevelésének kérdését minden párt elhanyagolta és így a lehető leg sürgetőbb intézkednie kell a hiány pótlása érdekében.

A nagyszabású terv első részeként, a nemzeti parasztpárt klubhelyiségében 100 nemzeti parasztpárti egyetemi tanár értekezletet tartott és ezen elhatározták, hogy megkísérlik az egyetemi hallgatók politikai életének megváltoztatását. A kezdeményezés Mihalache-tól indul ki és a pártelnök az egyetemi tanároknak is tervezetet nyújtott át, melynek alapján ő a diákság politikai átrétegződését elképzei.

A Curentul úgy tudja, hogy ebben a hónapban nagygyűlést hívnak össze Bucurestiben és e gyűlésen kizárólag a diákság problémáját vitatják meg. A gyűlésen Mihalache is felszólal és kifejezi az ügyben elfoglalt álláspontját. Rajta kívül a párt több vezetője

és a diákság képviselői is beszélni fognak.

Ettől függetlenül azonban, minden jel arra mutat, hogy a párt újból megkezdte aktivitását. Topoloveniben, Mihalache székhelyén tanácskozások folytak, melyeken résztvett Armand Calinescu is. Elhatározták, hogy a parlament megnyitása után sorozatos gyűléseket tartanak az országban és megkezdik kormánybuktató munkájukat.

A Curentul úgy tudja, hogy Armand Calinescu közölte Mihalacheval külföldön szerzett értesüléseit s így Mihalache a kapott felvilágosítások alapján hamarosan nagy külpolitikai beszédet tart. A pártelnök különben 8-án érkezik a fővárosba és egyrészt az egyetemi tanárokkal, másrészt a tartományi bizottság tagjaival fog tanácskozni.

A KORMÁNY TÖBB TAGJA KIVÁLIK?

A Credința Caranfil alminiszter lemondásával kapcsolatban azt az értesülést közli, hogy ezzel a lemondások sora még nem ért véget, mert Caranfil után a kormány több más tagja is kiválik. Hogy kik ezek a miniszterek, azt a lap nem közli.

A lustaság vámszedője

A hosszú ideig tartó munkanélküliség találekönnyű teszi az embereket és arra kényszeríti őket, hogy a leghetetlenebb kenyérkereseti ágakat találják ki. Egy Londonban élő ember, aki már hosszú idő óta munkanélküli volt, aránylag könnyű és mégis jól kifizető kenyérkereseti pályát kreált magának. A munkanélküli foglalkozása abból áll, hogy személyesen költi fel azokat az embereket, akiknek az éjszakai vagy a kora reggeli órákban kell munkába sietniük. Ezek az emberek az előző napi munkától rendszeren annyira fáradtak, hogy sem veker nem tudja őket felkelteni, sem telefon ébresztő, ha ugyan egyáltalán van telefonjuk. Ezek az emberek csak úgy tudnak felkelni, ha valaki birokra kell velük és kiráncigálja őket az ágyból. A munkanélküli erre a pszichológiai tényre alapította élethivatását. Körbejárt az éjjeli üzemeknél és kuncsaftokat szerzett magának. Az élelmes munkanélküli, akit eleven vekernek is hívhatnánk, személyesen járja vé-

gig kuncsaftjait és addig rázza őket, amíg egészen ébernek és nem ugranak az ágyból. „Az eleven ébresztőóra“ hajnali 1-kor kezdi meg körútját. Ettől az időponttól fogva házról-házra jár és megvívja közelharcát az alvó emberekkel, akiknek lakásához természetesen kulcsa van. Hosszas ideig persze nem tartózkodhatik egyik páciensnél sem, mert pontos időbeosztás szerint kell minden helyen megjelenie. Valószínű, hogy különösen téli időben a tollas dunyhák közt szunnyadó abnensek nem a legszívesebben látják mindennapi rémüket, másrésztől azonban hálaságnak kell lenniük iránta, mert csak a rettenthetetlen és keményszívű ébresztő embernek köszönhetik, hogy nap mint nap meg tudnak jelenni munkahelyükön és így nem vesztik el kenyérüket.

Olvassátok és terjesszétek

aMagyar Lapok-at!

KÖZGAZDASÁG

A minisztertanács elrendelte, hogy az állami tisztviselők írásban jelentsék be egyéni és családi vagyonukat

Bucurestiből jelentik: A minisztertanács elrendelte a különböző kategóriákba tartozó és ténylegesen működő állami tisztviselők és családtagjaik vagyonának összeírását és a célból a miniszteriumok rendelkezést intéztek a szolgálatban levő állami tisztviselőkhöz.

A pénzügyminiszterium személyzeti ügyosztályából az aradi pénzügyigazgatóságához érkezett leiratot kiegészítette az a bejelentés, amelyben minden tisztviselőnek ki kell tölteni egyéni és családi vagyonáról. Az iven közzéni kell az illetékes miniszteriumokkal, hogy a tisztviselő mikor és mennyiért vásárolta ingatlanát, esetleg örökölte-e? Feltüntetendők az örökös részletei is. De nemcsak az ingatlan, hanem az ingó vagyonról is pontos kimutatás készítenő és a kérdőívet saját aláírásával kell eljuttatni a hivatalnoknak. A bejelentett adatokat természetesen ellenőrizhetik a felsőbb fórumok és a miniszteri

leirat szerint a központi fegyelmi bizottság elé kerül az a tisztviselő, aki esetleg a tényeknek nem megfelelő adatokkal látja ki a kérdőívet. A miniszteri rendelet közvetlenül újév előtt érkezett az aradi pénzügyigazgatóságra és azt is tartalmazza, hogy a kérdőívet 30 nap alatt kell felterjeszteni a pénzügyminiszteriumhoz. Azt nem közölték velünk, hogy más kategóriába tartozó állami tisztviselők számára is érkeztek-e kérdőívek?

Arra a kérdésre, hogy ez a vagyonösszeírás milyen célból történik, beavatott forrásunk ezt felelte: Legközelebb elkészül a köztisztviselői szabályzatról szóló új törvény, amelynek egyik szakasza el fogja rendelni, hogy azok, kik az állami szolgálatba való felvételüket kérik, folyamódványukhoz vagyonkimutatási nyilatkozatot is kötelesek mellékelni. Lehetséges, hogy a most elrendelt állami tisztviselői vagyonösszeírás is az új szolgálati szabályzat elkészítésével függ össze.

A belső gyáripár újabb nagy fejlődését igazolják az új géphehozatali engedélyek

A legtöbb gépet Németországból és főleg a textilvállalatok számára importálják

Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmi irányító bizottság legutóbbi ülésén újabb sok géphehozatali kérvényt intéztek el és különösen a belső textilgyárak számára engedélyezett újabb gépimportot.

Németországból legutóbb összesen 5 millió 335 ezer lei értékű gépek behozatalát engedélyezte a bizottság a textilgyárak számára. Ezeknek száma 17 és az ország különböző vidékein működnek.

Angliából csak két belső textilgyár kért géphehozatali engedélyt és ezek között szerepel az Aradi Textilgyár 982 ezer lei értékű géppel, Csehszlovákiából három román gyár kért gépimport-engedélyt összesen 2 millió 343 ezer lei értékben. Más országokból öt gyár számára engedélyezett géphehozatalt a külkereskedelmi bizottság és az öt gyárhoz beérkező gépek összértéke másfél millió lei.

A közép- és keleteurópai agrárállamok gazdasági együttműködéséről nyilatkozott a horvát parasztpárt elnöke

Belgrádból jelentik: Macew, a horvát parasztpárt vezére a belgrádi „Pravda” című lapban nyilatkozott a jugoszláv-bolgár barátsági egyezményről kapcsolatban. Kijelentette, hogy az egyezményteljesen meg van elégedve, mert az belesik a horvátság politikai elképzeléseinek irányába. Végül annak a nézetének adott kifejezést, hogy szükség van a közép- és keleteurópai agrárállamok: Jugoszlávia, Bulgária, Románia, Magyarország, Lengyelország gazdasági együttműködésére, ami egy szélesebbkörű együttműködésnek veheti meg alapját.

KISIPARI MUNKAADÓK SZERVEZKEZÉSE. Oradea. Saját tud. Szerdán délelőtt 11 órakor a Romániai Kisipari Munkaadók Országos Szövetségének oradeai fiókja Orás László elnökle alatt tartotta meg első szakmaközi ülését, amelyen Oradea iparosai jelentékeny számban vettek részt. Illés Dániel részletesen ismertette a kisiparosság nehéz helyzetét, majd kimondották, hogy az itteni kisipari munkaadók egyöntetű lelkesedéssel csatlakoznak a megindított szervezési munkához és az egyes szakmák képviselői bejelentették csatlakozásukat.

Zürichi zárlat, Párizs 20.32 háromnegyed, London 21.37 háromnegyed, Newyork 435.12, Brüsszel 73.57 fél, Milánó 22.92 fél, Amsterdam 228.20, Berlin 175.05, Bécs — schilling 79.40, Prága 15.25, Varsó 82.25, Belgrad 10, Bucuresti 325.

Satumarei terményárak. Saját tud. A szokásos szerdai terményvásárt Vízkereszt ünnepe miatt egy nappal előbb tartották meg Satumaren. A változásról sok gazda nem vehetett tudomást és így alig volt valamelyes felhozatal. A piacra hozott terményt valóságos szétkapkodták, megpedig a következő, tartott árakon: búza 445—450, rozs 335—340, tengeri 250—255, zab 265—270, napraforgómag 485—490 lei per q.

Hitszónokok, hitoktatók számára időszerű életből vett elbeszélések gyűjteménye:

Oberhammer:

Példák az életből

című könyve.

Ara 205 lei és 15 lei portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 8.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Keresek
megvételre jó karban lévő monopol kő-rőmöt Oradea, Str. Crucii 9.

Egy jó vaskályha
olcsón eladó. Érdeklődni lehet Oradea, Str. Renastereti 8. Nilgestelep, Lantos.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, briliántot bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epé- baj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár. Oradea.

Eladó
henteseknek egy töltő gép. Tóth, Oradea, Str. Vasile Conta 4 szám.

Megvételre
keresek egy jó karban lévő férfiszabó varrógépet. Oradea, Strada Vladimirescu 29. szám. Rácz.

Szövőüzem
részére keresek megfelelő világos helyiséget, lehetőleg 16x8 m. szélességben és 4 m. magasságban, irodahelyiséggel együtt. Ajánlatokat „P. J.” jellegre Rudolf Mosse hirdető irodába kérek.

Különféle

Fajtiszta
harci kanári madarak és 14 levelű filodendron eladó. Oradea, Str. Olteanu 8. szám.

Alkalmazás

Magános
fiatal asszony vidékre házvezetőnőnek elmenne. Oradea, Str. Simion Bărnătiu 22.

Mindenes
jó fizetéssel, azonnal felvétetik. Oradea, Str. Matei Corvin 1. emelet

Gyermekszerező
mindenes felvétetik jó bizonyítvánnyal. Cím: Str. Sztaroveszky 17-a.

Lakás

Szutterén
helyiség kiadó, kiválóan alkalmas raktárnak vagy műhelynek Oradea, Piata Regina Maria 3. Értekezni lehet délután 2—4-ig.

3 szobás
modern lakás, áthelyezés miatt azonnal kiadó. Oradea, Strada Oltenia 15. szám.

Kiadó
szép butorozott parkettes szoba, hivatalnoknak vagy magános úrnőnek alkalmas. Oradea, Str. Stramba No 2.

A kiadókivatal üzenetei

Jeremiás B. Hodoşa. Előfizetése a küldött összeggel dec. 31-ig nyert rendezést.

P. Biró Lőrinc, Joungstown. B. előfizetése 1937 dec. 31-ig nyert kiegyenlítést a Clujról áttalt összeggel.

Farsangi kosztümök.

Itt a farsang! És vele együtt megérkeztek a farsangi kosztümök is. Fenti képünkön könyven és olcsón elkészíthető jelmezeket mutatunk be, amelyeket fiatal leányok is bátran viselhetnek.